70 – вік звитяги та зрілості

8-9 стор.

НА ВАРТІ НЕБА УКРАЇНИ!

Крила України

Друкований орган Міністерства оборони України

www.krula.com.ua

№ 46 (657) 12 – 16 листопада 2012 року

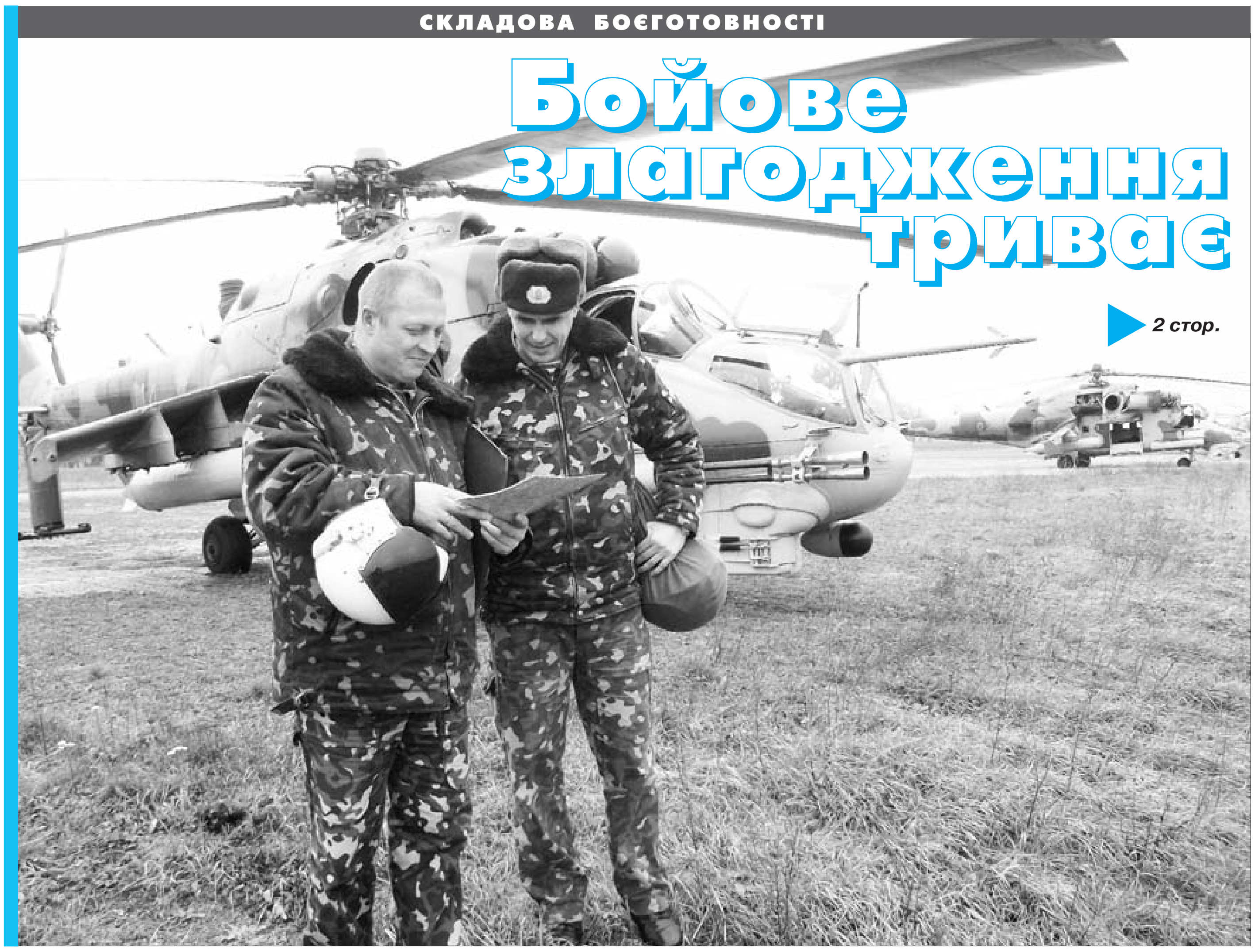
НОВИНИ / КОМЕНТАРІ / ДОЗВІЛЛЯ / СПОРТ

ЧИТАЙТЕ В НОМЕРІ:

СКЛАДОВА БОЄГОТОВНОСТІ

Бойове злагодження триває

2 стор.

"IDEAS-2012": українська складова

2,6 стор.

Бригадне КШН – початок фінішної прямої…

6 стор.

Військова рада визначала кращих

15 листопада у Вінниці відбулося розширене засідання Військової ради Командування Повітряних Сил ЗС України. У заході, який проходив під головуванням командувача Повітряних Сил Збройних Сил України генерал-лейтенанта Юрія Байдака, взяли участь керівний склад Командування Повітряних Сил, Повітряних командувань "Центр", "Захід" та "Південь", тактичної групи "Крим", Харківського університету Повітряних Сил імені Івана Кожедуба, Державного науково-випробувального центру, керівники навчальних центрів виду, командири військових частин.

Відкриваючи засідання, командувач Повітряних Сил Збройних Сил України генерал-лейтенант Юрій Байдак підкреслив, що метою Військової ради є надання об'єктивної оцінки стану підготовки Повітряних Сил у 2012 навчальному році та визначення завдань на 2013 навчальний рік. Впродовж засідання були проаналізовані усі сфери діяльності цього виду Збройних Сил.

Звертаючись до присутніх, генерал-лейтенант Юрій Байдак зазначив, що завдання, які були визначені Міністром оборони України та начальником Генерального штабу – Головнокомандувачем ЗС України у 2012 році, виконані на належному рівні.

Продовження на 2 стор.

НА ЗАСІДАННІ...

Військова рада визначала кращих

Закінчення. Початок на 1 стор.

– Завершено 2012 навчальний рік – рік, який був визначений Міністром оборони України “Роком командира-лідера та фізичної підготовки і спорту”. Проведені заходи отримали позитивний вплив на морально-психологічний стан особового складу, сприяли формуванню у офіцерського та сержантського складу лідерських якостей, – наголосив генерал-лейтенант Юрій Байдак.

Також командувач Повітряних Сил сказав про те, що у 2012 навчальному році в системі оперативної підготовки Повітряних Сил було сплановано, проведено та взято участь більш ніж у 35 заходах.

– У порівнянні із 2011 роком органи військового управління Повітряних Сил діяли у нових перспективних організаційно-штатних структурах 2017 року, виконували завдання у складі управлінь авіації та протиповітряної оборони, центрів управління і оповіщення оперативних командувань, Командування Військово-Морських Сил, – зазначив командувач Повітряних Сил.

За його словами, у поточному році Повітряні Сили залучалися до двох важливих заходів. Першим надсерйозним та загальнонаціональним заходом було проведення на території України заключного етапу з футболу “Євро-2012”, у якому особовий склад Повітряних Сил брав активну участь у системі антитерористичного забезпечення. Іншим та основним заходом року, який дозволив практично оцінити рівень підготовки військових частин Повітряних Сил, було проведення комплексу дослідницьких, експериментальних командно-штабних навчань з органами військового управління та військами (силами) “Перспектива – 2012”.

– Особливістю підготовки у другому півріччі 2012 навчального року стала міжвидова підготовка Збройних Сил України. Авіація Повітряних Сил здійснювала авіаційне забезпечення ротних та батальйонних тактичних навчань підрозділів Сухопутних військ та Військово-Морських Сил Збройних Сил України, а також робила позначки засобів повітряного нападу з зенітними ракетними військами Повітряних Сил та військами протиповітряної оборони Сухопутних військ при виконанні ними бойових завдань. Результати практичних дій дозволяють впевнено сказати, що ми успішно виконали поставлені завдання, – додав генерал-лейтенант Юрій Байдак.

В ході засідання було детально проаналізовано та об’єктивно оцінено стан бойової та мобілізаційної готовності, бойового чергування, підведено підсумки підготовки авіаційних, зенітних ракетних, радіотехнічних військових частин Повітряних Сил Збройних Сил України, а також стану військової дисципліни та правопорядку у військових колективах виду у поточному році.

Підбиваючи підсумки засідання Військової ради, генерал-лейтенант Юрій Байдак довів до присутніх головні завдання, які визначені виду Збройних Сил України на 2013-й навчальний рік. Серед них – участь визначеним складом в українсько-російському міжнародному навчанні “Бойова співдружність-2013”, щорічному навчанні чергових сил з ППО Російської Федерації та Республіки Білорусь, перспективному українсько-британському навчанні авіаційних підрозділів.

На завершення Військової ради оголошено наказ командувача Повітряних Сил Збройних Сил України, яким визначені кращі військові частини відповідно до підсумків діяльності у 2012 році, а командири кращих військових частин родів та спеціальних військ Повітряних Сил, та військовослужбовці, кращі за фахом, отримали перехідні вимпели та грамоти.

Серед авіаційних частин кращою визнано А4465 (командир – полковник Володимир Помогайбо), серед зенітних ракетних – А4519 (командир – полковник Андрій Матвієнко), кращою радіотехнічною частиною – А1451 (командир – полковник Руслан Грінчак). Серед військових частин матеріально-технічного забезпечення, зв’язку, розвідки, радіоелектронної боротьби – відповідно А1538 (командир – полковник Олександр Катюха), А2166 (командир полковник Мирослав Курчак), А2455 (командир підполковник Любомир Вонітовий), А2709 (командир – підполковник Ігор Пчельніков).

Прес-центр Командування ПС ЗС України.

ВІСТІ З ВВНЗ

Курсанти завершили льотну практику

У курсантів випускного курсу льотного факультету Харківського університету Повітряних Сил імені Івана Кожедуба, які навчаються за програмою “експлуатація військових літаків”, завершилася вивізна програма в рамках льотної практики.

З липня на базі навчальної авіаційної бригади Повітряних Сил ЗС України майбутні офіцери пройшли обов’язковий курс наземної підготовки, після чого приступили до тренувальних польотів на навчально-тренувальному літаку типу Л-39. У ході льотної практики курсанти виконали польоти по колу, в зону на простий пілотаж тощо.

www.mil.gov.ua

СПІВПРАЦЯ

“IDEAS-2012”: українська складова

З 7 по 11 листопада в місті Карачі (Ісламська Республіка Пакистан) проходила 7-а міжнародна виставка озброєння та технологій “IDEAS-2012” (“International Defence Exhibitionand Seminar”). Ця виставка, що традиційно проходить раз на два роки під девізом “ARMSFORPEACE” (зброя для миру), демонструє широкий спектр військових технологій. В макетах та натурних зразках тут представлені не лише обладнання, озброєння та військова техніка, яка широко використовується в так званих країнах третього світу, а й складні найсучасніші системи озброєння та військової техніки.

Збройні Сили України на “IDEAS-2012” представляла делегація Повітряних Сил, яку очолював начальник штабу – перший заступник командувача Повітряних Сил ЗС України генерал-майор Артур Артеменко.

– Під час перебування в Пакистані, – відзначив він, – ми провели цілий ряд зустрічей з вищим військовим керівництвом країни. Плідною була зустріч з командувачем Повітряних Сил Ісламської Республіки Пакистан. Він запропонував нам, перш за все, розглянути можливість відвідування найближчим часом офіційною делегацією військових льотчиків Пакистану бригади тактичної авіації, що дислокується в Миргороді. Також обговорено участь представників сторін у фахових курсах в навчальних закладах Пакистану та України, обмін офіцерами-спостерігачами під час проведення навчань. В ході зустрічі української військової делегації з державним секретарем оборонних підприємств Пакистану Пакистанською стороною підкреслено важливість участі української делегації у виставці з точки зору налагодження тісного співпраці, започаткування проектів співробітництва з питань ремонту пакистанських літаків Іл-78 на авіаремонтних підприємствах України, а також виготовлення, придбання та застосування авіаційних ракет класу “повітря-повітря” ближньої дії для пакистанських винищувачів JF-17.

Закінчення на 6 стор.

СКЛАДОВА БОЄГОТОВНОСТІ

На базі 3-го окремого полку армійської авіації 8-го армійського корпусу Сухопутних військ Збройних Сил України, під керівництвом начальника кваліфікаційної комісії – старшого льотчика-інспектора служб армійської авіації Командування Сухопутних військ ЗС України полковника Петра Пліса, продовжується бойове злагодження військовослужбовців, відібраних кандидатами на посади у складі чергової ротації 56-го окремого вертолітного загону Місії ООН у Ліберії. Зокрема, проводяться льотні зміни на вертольотах типу Мі-8 та Мі-24, в рамках яких екіпажі продовжують удосконалювати свою майстерність у складних метеоумовах, вдень та вночі.

Бойове злагодження триває

Варто зазначити, що підготовка льотного складу здійснюється у два етапи. Під час першого екіпажі відновили втрачені навички, виконали встановлені перевірки з техніки пілотування, навігації та бойового застосування. Нині триває другий етап підготовки, в ході якого льотний склад продовжує бойове злагодження у складі екіпажу, пари, ланки.

– За період бойового злагодження, – розповідає начальник льотно-методичної служби 3-го окремого полку армійської авіації підполковник Віталій Цапко, – відновили льотні навички вдень у складних метеоумовах 10 командирів екіпажів, 14 – уночі в простих метеоумовах. Загальний наліт складає понад 150 годин. Поруч із досвідченими пілотами набирається практичного досвіду й молодь, випускники 2011 року.

Екіпажі відпрацьовували техніку пілотування, зокрема посадку та зліт з майданчиків обмежених розмірів, умовного бойового застосування вертольотів. Також льотним складом виконувалися тренування з вимушеного покидання вертольота та стрибки з парашутом. Тренувалися військовослужбовці й у веденні пошуково-рятувальних польотів із порятунку екіпажів, які умовно здійснили вимушену посадку. Льотчики-оператори та льотчики-штурмани вдосконалюють навички під час польотів в складних метеоумовах вдень та вночі та з виконання посадок за допомогою наземних радіотехнічних засобів і бортових приладів. Тим часом, інженерно-технічний склад та підрозділи забезпечення проводять заходи бойового злагодження за програмою наземної підготовки.

Слід додати, що поряд із кандидатами на посади 56-го ОВЗ Місії ООН у Ліберії у польотах брали участь льотчики, які незабаром замінять своїх колег у 18-му ОВЗ Місії ООН у ДР Конго.

Руслан Лінник. Фото автора.

ОФІЦІЙНО

Указ Президента України № 635/2012

Відповідно до пункту 17 частини першої статті 106 Конституції України та на виконання Закону України "Про військовий обов'язок і військову службу" постановляю:

1. Визначити на 2013 рік такі строки проведення чергових призовів громадян України на строкову військову службу:

1) квітень – травень;

2) жовтень – листопад.

2. Призвати на строкову військову службу придатних за станом здоров'я до військової служби в мирний час громадян України чоловічої статі, яким до дня відправлення у військові частини виповнилося 18 років, та старших осіб, які не досягли 25-річного віку і не мають права на звільнення або відстрочку від призову на строкову військову службу:

1) у квітні – травні 2013 року;

2) у жовтні – листопаді 2013 року.

3. Кабінету Міністрів України визначити чисельність громадян України, які підлягають призову на строкову військову службу, та обсяги видатків для проведення чергових призовів.

4. Кабінету Міністрів України, Раді міністрів Автономної Республіки Крим, обласним, Київській та Севастопольській міським державним адміністраціям забезпечити виконання заходів, пов'язаних із підготовкою та проведенням чергових призовів громадян України на строкову військову службу.

5. Звільнити в запас із Збройних Сил України, інших утворених відповідно до законів України військових формувань, Державної спеціальної служби транспорту:

1) військовослужбовців, які призвані на строкову військову службу, мають вищу освіту за освітньо-кваліфікаційним рівнем підготовки спеціаліста або магістра та вислужили встановлені строки строкової військової служби:

у січні – лютому 2013 року;

у липні – серпні 2013 року;

2) інших військовослужбовців, які вислужили встановлені строки строкової військової служби:

у квітні – травні 2013 року;

у жовтні – листопаді 2013 року.

6. Міністерству інфраструктури України забезпечити за заявками військового командування, Державної спеціальної служби транспорту перевезення осіб, зазначених у статтях 2 і 5 цього Указу, з додержанням вимог безпеки и проведення розрахунків за ці перевезення згідно з діючими тарифами.

7. Цей Указ набирає чинності з дня його опублікування, крім пункту 1 статті 2, який набирає чинності з 1 березня 2013 року, та пункту 2 статті 2, який набирає чинності з 1 вересня 2013 року.

Президент України Віктор Янукович.
9 листопада 2012 року.

КОМЕНТАРІ

Українські вертольоти можуть вийти на зовнішній ринок

Вертольоти українського виробництва мають шанси вийти на зовнішній ринок. Як повідомляє УНІАН, про це Прем'єр-міністр України Микола Азаров заявив в рамках спілкування з користувачами мережі Facebook.

– У наших вертольотів є великі шанси вийти на зовнішній ринок. Про це говорять і ціна, і якість, і технічні характеристики. Велика потреба у нас є й всередині країни. Тому ми підтримуватимемо розвиток наших виробництв у цій галузі, – зазначив Микола Азаров.

Як повідомляли "Крила України", 6 листопада на ДП "Завод 410 цивільної авіації" були презентовані модернізовані вертольоти Мі-8МСБ і Мі-2МСБ. В ході презентації Микола Азаров заявив, що ресурсу цих вертольотів вистачить Україні, щонайменше, на 15 років, а потім вітчизняні конструктори зможуть розробити нові вертольоти, які замінять існуючі.

ПЛАНИ

Випробування Ан-178 почнуть за два роки

ДП "Антонов" продовжує роботу над новим транспортним літаком Ан-178 і планує розпочати його льотні випробування в 2014 році. Як повідомляє "Укрінформ", про це заявив заступник головного конструктора підприємства Геннадій Габрук.

– Ми працюємо над створенням нового середнього транспортного літака Ан-178 і плануємо завершити спорудження дослідного зразка та розпочати його льотні випробування у 2014 році", – сказав Г.Габрук.

Як повідомляється, конструктори вважають, що висока наступність літака Ан-178 із сертифікованим Ан-158 сприятиме скороченню строків проведення випробувань і запуску літака в серійне виробництво.

ТЕСТИ

Д-27 підтверджує заявлені характеристики

Програма випробувальних польотів модернізованого військово-транспортного літака Ан-70 відбувається успішно. Як повідомляє "Інтерфакс-АВН", про це заявив генеральний конструктор ДП "Івченко-Прогрес" Ігор Кравченко в ході авіакосмічного салону "Airshow China 2012".

– Літак закінчує польоти за програмою випробувань двигунів Д-27 та гвинтовентилятора. Усе йде, як планувалося. Характеристики підтверджуються", – сказав І.Кравченко.

Двигуни Д-27 розробки ДП "Запорізьке машинобудівне конструкторське бюро "Прогрес" імені академіка О.Г.Ивченка" серійно виробляють на потужностях ПАТ "Мотор Січ".

Як повідомлялося раніше, літак Ан-70 проходить програму льотних випробувань після завершення масштабних робіт з модернізації бортового обладнання та силової установки. Наступним етапом стане програма державних випробувань Ан-70 за спільної участі міністерств оборони України та Росії. Завершення державних випробувань заплановано на перший квартал 2013 року.

Слід зазначити, що Кабінет Міністрів України своїм розпорядженням від 7 листопада цього року Ігорю Кравченку надав повноваження генерального конструктора із створення авіаційних двигунів.

– Мені дані повноваження, у тому числі для того, щоб курирувати всі двигунобудівні програми на Україні та бути експертом по цих програмах, оцінюючи їх доцільність, ефективність", – сказав І.Кравченко. За його словами, новий статус дозволить концентрувати зусилля розробників двигунів на перспективних програмах і проектах, організовувати ефективне співробітництво із закордонними партнерами.

РІШЕННЯ УРЯДУ

Затверджено Угоду між Україною та Перу про військово-технічне співробітництво

Уряд ухвалив рішення про затвердження Угоди між Кабінетом Міністрів України та Урядом Республіки Перу про військово-технічне співробітництво. Відповідну постанову прийнято 7 листопада 2012 року на засіданні Кабінету Міністрів, повідомляє урядовий веб-портал.

Основною метою документа є створення відповідної нормативно-правової бази, яка сприятиме використанню інтелектуального, технологічного та економічного потенціалу України, розширенню ринків збуту вітчизняної продукції підприємств оборонно-промислового комплексу, розробленню сучасних зразків військової техніки, розвитку наукових досліджень, новітніх технологій в галузі оборони, що в свою чергу приведе до подальшого розвитку військово-технічного співробітництва між Україною та Республікою Перу.

АВІАРЕМОНТНА ГАЛУЗЬ

"Севастопольське авіаційне підприємство" планує збільшити обсяги замовлень

У 2013 році ДП "Севастопольське авіаційне підприємство" планує збільшити обсяги замовлень у порівнянні з поточним роком більш ніж на 50 млн грн. Як повідомляє прес-служба Севастопольської МДА, про це повідомив директор підприємства Василь Зозуля.

– Ми плануємо нарощувати обсяги, освоювати нові технології ремонту, працювати з новою технікою – вертольотами Мі-24", – сказав він.

Наразі "Севастопольське авіаційне підприємство" виконує замовлення з ремонту двох вертольотів Міноборони – Мі-14 і Ка-27, авіаційної техніки ВМС ЗС України та декількох цивільних компаній. Завод також одержує іноземні замовлення, зокрема, з ПАР, Афганістану та В'єтнаму.

Василь Зозуля зазначив, що одержання замовлень і забезпечення їх своєчасного фінансування дозволило провести модернізацію низки цехів та впровадити нові технології в роботі. Нинішнього року обсяг замовлень досяг 150 млн грн. У планах підприємства, за словами його директора, в наступному році вийти на показник понад 200 млн грн.

ПІДСУМКИ

Прикарпатці налітали на рекорд

Б'ють усі рекорди військові льотчики Івано-Франківської бригади тактичної авіації за кількістю проведених у небі годин цьогоріч порівняно з усіма попередніми роками становлення Збройних Сил України. Завдяки високому забезпеченню пальним та запасними частинами до літаків військові авіатори з початку року провели в небі понад 600 годин. Для порівняння: в минулому році ця цифра була майже втричі меншою. На сьогодні середній наліт на бойовий екіпаж складає вже понад 40 годин, що значно перевищує вимоги Міністра оборони України.

Збільшення числа вильотів дозволило командуванню частини підготувати льотчиків-інструкторів, повернути до строю майже всіх пілотів частини, які отримали допуски до польотів не лише вдень, але й вночі. Також змінилась і сама структура занять. Якщо раніше для пілота "щастям" був лише звичайний виліт, то тепер авіатори відробляють складні фігури пілотажу, відпрацьовують бойове злагодження з сухопутними підрозділами. І низка спільних навчань, проведених у цьому році, лише підтвердила високий рівень фахової підготовки спеціалістів Івано-Франківської бригади тактичної авіації. Введення в штат бригади учбово-тренувальних літаків Л-39 дозволило не лише здійснювати навчальні вильоти з молодими пілотами, але й організовувати та проводити низку тренувань з виявлення, перехоплення, переслідування та знищення порушників державного кордону України.

Тарас Грень.

БОЙОВА РОБОТА

Усе по-справжньому: українські миротворці у Конго взяли участь в операції з виявлення незаконних збройних формувань

Пара вертольотів Мі-24 зі складу 18-го окремого вертолітного загону Збройних Сил України, який виконує завдання у складі Місії ООН зі стабілізації у Демократичній Республіці Конго, здійснили переліт з аеродрому міста Бунія до міжнародного аеропорту Де Гома у провінції Північне Ківу, де розташований базовий табір українських миротворців.

Перебазування було здійснено відповідно до розпорядження командувача сил Місії ООН у цій країні генерал-лейтенанта Чандера Пракаша. Протягом двох тижнів екіпажі українських гвинтокрилів були залучені до операції з виявлення та витіснення з території ДР Конго незаконних збройних формувань. Зокрема, забезпечували авіаційний супровід та прикриття вертольотів Мі-17 бангладешського миротворчого контингенту, які перевозили гватемальський спецназ.

Підбиваючи попередні підсумки виконання завдань у провінції Ітурі, командир українського миротворчого підрозділу військовий льотчик-снайпер полковник Ігор Яременко підкреслив, що екіпажі успішно виконали усі поставлені перед ними завдання. Станом на 12 листопада 2012 року екіпажі 18-го окремого вертолітного загону ЗС України виконали близько 790 вильотів, провівши в африканському небі майже 1300 годин.

ТРЕНУВАННЯ

У Національному університеті оборони України тривають п'ятиденні командно-штабні бригадні (полкові) навчання із слухачами випускних курсів оперативно-тактичного рівня підготовки.

Бригадне КШН – початок фінішної прямої…

Тимчасово виконуючий обов'язки начальника університету генерал-лейтенант Василь Телелим, він же керівник навчань, акцентуючи увагу на важливості їх проведення, наголосив, що найбільша увага під час проведення КШН приділятиметься питанням приведення військових формувань в бойову готовність, плануванню та організації передислокації військових частин в район оперативного призначення.

– Ці навчання є важливим етапом в підготовці слухачів-випускників університету до заключного КШН, яке проводитиметься наступного року із залученням фахівців як оперативно-стратегічного, так і оперативно-тактичного рівня, – зазначив генерал-лейтенант Василь Телелим.

Що стосується участі в навчаннях частин і підрозділів Повітряних Сил, то цей напрямок забезпечує інститут авіації та протиповітряної оборони Національного університету оборони України, де начальником генерал-майор Павло Щипанський. Слухачі інституту і науково-педагогічні працівники кафедр, що визначені посередниками командно-штабних навчань, в єдиній оперативно-тактичній обстановці відпрацьовують три теми, які стосуються призначення і бойових можливостей повітряної компоненти – авіація, зенітні ракетні та радіотехнічні війська.

– У ході цих навчань ми використовуватимемо узагальнений керівництвом Генерального штабу Збройних Сил України, науковцями Національного університету оборони України та нашого інституту зокрема досвід цьогорічних навчань "Перспектива-2012", – підкреслив генерал-майор Павло Щипанський. – Слухачі випускних курсів інституту безпосередньо на навчальних командних пунктах п'яти бригад (з них три – бригади тактичної авіації) відпрацьовуватимуть питання планування перебазування, перевезення або висування з подальшим веденням ними бойових дій чи бойового застосування в оборонній операції оперативного угруповання військ.

Заступники керівника навчань полковники Анатолій Салій і Михайло Левченко, підполковник Олександр Якобінчук та працівник ЗС України Володимир Соловйов, у свою чергу, наголосили на тому, що крім виконання посадових обов'язків слухачами на посадах у бригадах за напрямками авіація, зенітні ракетні і радіотехнічні війська безпосередньо на навчальних командних пунктах інституту, відбудеться виїзд учасників КШН на базу 41-го Навчально-тренувального центру Повітряних Сил Збройних Сил України, що дислокується поблизу Києва.

– Наші слухачі матимуть змогу побувати, так би мовити, у серці командних пунктів бригади тактичної авіації, зенітних ракетних військ та радіотехнічної бригади Повітряних Сил, – додав професор кафедри радіотехнічних та спеціальних військ генерал-майор запасу Володимир Медведєв. – Саме там, на командних пунктах, проходитиме розіграш заключних фаз завершального етапу командно-штабних навчань – управління частинами і підрозділами під час ведення бойових дій бригади в оборонній операції угруповання військ та управління її підрозділами під час відновлення боєздатності.

Загалом, під час п'ятиденних командно-штабних навчань частинами і підрозділами Повітряних Сил буде умовно відпрацьовано весь комплекс завдань за призначенням, починаючи від перебазування винищувальної бригади тактичної авіації з основного аеродрому на оперативний, перевезення залізничним транспортом зенітного ракетного полку з Львівщини, озброєного ЗРК "Бук М1", у визначений регіон Півдня України та висування маловисотних радіолокаційних підрозділів радіотехнічної бригади в умовні райони. Під час ведення бойових дій підрозділи зенітної ракетної бригади прикриватимуть війська від ударів противника з повітря. Авіаційне прикриття забезпечуватимуть винищувачі Су-27, створювати, нарощувати радіолокаційне поле та видавати радіолокаційну інформацію будуть підрозділи радіотехнічної бригади в складі Повітряного командування "Південь" в оборонній операції оперативного угруповання військ.

Прес-група КШН.
Фото Олександра Блінова.

НАВЧАННЯ

Українські миротворці в Ліберії провели тренування з наведення бойових вертольотів Мі-24 на наземні цілі

Військовослужбовці зі складу 56-го окремого вертолітного загону ЗС України, які виконують завдання у складі сил Місії ООН у Ліберії, постійно працюють над удосконаленням професійних навичок.

З цією метою у визначеній зоні в районі населеного пункту Тубманбург було проведено тренування зі взаємодії групи бойового управління з екіпажами пари бойових вертольотів Мі-24. В ході навчань авіанавідники загону мали можливість відпрацювати практичні навички з наведення бойових вертольотів Мі-24 на наземні цілі.

Загалом офіцерами групи бойового управління було виконано 6 практичних наведень. У свою чергу, екіпажі вертольотів під керівництвом льотчиків-інструкторів майора Сергія Ващенка та підполковника Кирила Захарова відпрацьовували польоти на бойове маневрування з подоланням засобів ППО умовного противника та нанесенням точкових ударів по визначених цілях.

– У ході тренування вертолітники працювали на ураження цілей та вдосконалювали вміння проведення повітряних атак. Загалом екіпажами було здійснено 12 повітряних атак по наземних цілях, – повідомив командир вертолітної ланки Мі-24 56-го окремого вертолітного загону льотчик-інструктор підполковник Кирило Захаров.

За словами заступника командира миротворчого контингенту з льотної підготовки підполковника Олександра Соломахи, також в ході тренування відбулася підготовка молодих пілотів за вправами Курсу бойової підготовки щодо виконання польотів у складі пари.

Для ведення радіообміну авіанавідники використовували сучасні вітчизняні цифрові засоби зв'язку, що дало можливість забезпечити чіткий та надійний зв'язок на необхідному віддаленні між офіцерами групи бойового управління та екіпажами вертольотів.

ОСІНЬ-2012

Відмовляють через поганий стан здоров'я

З початку осінньої призовної кампанії Івано-Франківський обласний військовий комісаріат відправив до лав Збройних Сил України вже понад 90 відсотків призовників.

– Буквально вчора зі стін обласного збірного пункту було здійснено передостанню відправку прикарпатців до війська, – зазначив заступник Івано-Франківського обласного військового комісаріату з виховної роботи підполковник Любомир Демчук.

За час призову "Осінь-2012" військові однострої вдягнули вже майже 500 юнаків з Івано-Франківщини. Хлопці служитимуть у всіх родах і видах військ Збройних Сил України. За словами офіцерів військового комісаріату, більшість призовників висловлювали бажання проходити службу на флоті та у високомобільних десантних військах.

– Ми не мали особливих проблем з прибуттям призовників до військкоматів, – розповів підполковник Любомир Демчук. – Адже прикарпатці завжди вирізнялись високою дисципліною та відповідальністю. Крім цього, посадові особи військкоматів під час підготовки до призову провели велику роз'яснювально-пропагандистську роботу з залученням засобів масової інформації та представників органів місцевого самоврядування. Майже кожного тижня у місцевих мас-медіа виходили матеріали про службу у військах. Також багато допоміг нам і організований Західним регіональним медіа-центром цикл передач на обласному телебаченні "Галичина" про службу молодих прикарпатців на кораблях та у морській піхоті ВМС України. Велику допомогу ми отримали і від телерадіокомпанії "Вежа", яка кілька разів на тиждень транслює військові програми, виготовлені центральною телерадіокомпанією Міністерства оборони.

Однак далеко не всі бажаючі одягнуть цього разу військові однострої. Переважно юнакам відмовляють у службі через поганий стан здоров'я. Представники військово-лікарської комісії пояснюють, що сучасні хлопці мають чимало захворювань очей, хребта, шкіри. І виною цьому є малорухливий спосіб життя, неувага батьків до здоров'я своїх дітей, недосконале фізичне виховання у шкільному віці.

Незабаром відбудеться остання відправка у війська, і Прикарпаття має реальний шанс стати кращим регіоном з виконання призовної кампанії "Осінь-2012".

Тарас Грень.

РЕАБІЛІТАЦІЯ

Курортний сезон скінчився, а у Феодосії й досі гаряче

Сьогодні в Феодосійському центрі медичної реабілітації та санаторного лікування Міністерства оборони України, який очолює Анатолій Гончарук, вперше проходять оздоровлення понад сотні дітей дитячого будинку №11 Санкт-Петербурга. А загалом у санаторії протягом 2012 року вже оздоровилось майже п'ять тисяч військовослужбовців і працівників ЗС України, членів їх сімей, ветеранів, інвалідів, просто курортників з України та близького зарубіжжя.

Курортний сезон вже скінчився, і в цей час в Південно-Східному Криму велику кількість проблемних дітей може прийняти лише санаторій Міноборони. Адже з минулого року з приходом Анатолія Гончарука, за плечима якого – не один успішно функціонуючий сьогодні у Криму курортний заклад, він перейшов на цілорічне обслуговування.

Маленькі відпочивальники віком від 6 до 17 років протягом двох тижнів отримуватимуть тепло й увагу персоналу і лікарів обо-

ронного відомства за різними напрямками. Ці діти мають різні вади – вроджені захворювання, відставання в фізичному і психологічному розвитку тощо. Загалом Державний бюджетний освітній заклад для дітей-сиріт і дітей, що залишися без опіки батьків, спеціальний (корекційний) дитячий будинок №11 для вихованців з обмеженими можливостями здоров'я Фрунзенського району Санкт-Петербурга налічує близько 180 вихованців від 4 до 23 років.

Програма перебування дітей в Україні цікава і насичена, передбачає автобусні екскурсії та відвідування музеїв. Враховується вік кожної дитячої групи.

– Прийняли нас гостинно та з розумінням. 120 дітей отримують чудове повноцінне харчування, – говорить керівник групи дітей і вихователів Катерина Кіриченко. – Дякуємо персоналу, адміністрації за їх терпіння. Адже наші діти особливі, мають багато різних ускладнень здоров'я. Вони багато часу проводять на свіжому повітрі, грають у футбол, волейбол, з задоволенням ходять на екскурсії. – Тут багато простору, чудові спортивні майданчики, чистота й порядок. Дуже комфортно.

– Діти чудові. Своїм сміхом вони прикрасили життя нашого санаторію. Вони щирі та дуже добрі, уважні до тепла й уваги персоналу і відповідають взаємністю, – радується приїзду маленьких "курортників" Анатолій Гончарук. – Щодо оздоровлення дітей маємо великий досвід. І це не лише діти наших військовослужбовців, а й маленькі пацієнти з різних куточків СНД. Підписаний договір з Московським соцстрахом стосовно дітей-інвалідів. Велика програма зі студентами з Новосибірська. Гостей з різних країн у нас, так би мовити, "підкуповує" якісне харчування, високі стандарти лікування і добрий персонал. Люди вболівають за свою роботу. Заклад спеціалізується на хворобах шлунково-кишкового тракту. Харчування у нас чотириразове і складається з 15 дієт.

Загалом в Центрі медичної реабілітації та санаторного лікування Міністерства оборони України "Феодосійський" у 2010 році відпочило 3,5 тисячі осіб, у 2011 році – 4060, на даний час 2012 року – близько 4800 осіб, п'ята частина з яких – діти.

Руслан Семенюк.

В РАМКАХ КОНФЕРЕНЦІЇ

В умовах надзвичайної ситуації

Аналіз характеру бойових втрат і дії військово-медичної служби – обов'язковий елемент оцінки результатів застосування збройних сил у будь-якій військовій кампанії. З аналізу нещодавніх даних, представлених інститутом хірургічних досліджень сухопутних військ та судово-медичною службою ЗС США про причини і характер бойових втрат, стає зрозумілим, що при більш досконалій організації медичного забезпечення кожного четвертого військовослужбовця можна було врятувати.

Саме тому велика увага приділяється медичному забезпеченню, професіоналізму військових лікарів збройних сил передових країн світу. Українським військовим медикам також є чим поділитися. А то й навчити своїх колег, зокрема щодо першочергового завдання – забезпечувати боєздатність збройних сил у мирний та військовий час шляхом збереження та відновлення здоров'я й боєздатності особового складу. Так, до здобутків, завдяки яким українська військова медицина посідає передові місця, можна віднести спеціалізований операційно-реанімаційний літак Ан-26 "Віта". Створені та успішно функціонують Військово-медичні клінічні центри та мобільні шпиталі.

Та головне досягнення – медики-професіонали. Вони найперші пам'ятають, що вони –військові лікарі і при необхідності готові надавати кваліфіковану медичну допомогу чи то в мирний час, чи у воєнний. Так само, як готові навчати, ділитися із своїми цивільними колегами здобутками військової медицини. Підтвердженням цих слів є нещода-

вній науковий захід, що пройшов на базі Вінницького національного медичного університету ім. М.Пирогова. Це науково-практична конференція "Сучасні погляди та можливості в наданні екстреної допомоги при надзвичайних ситуаціях у Вінницькій області". У ній взяли участь провідні військові та цивільні медики, студенти навчальних закладів. Промовці поділилися новими підходами до стандартів надання екстреної медичної допомоги потерпілим, розповіли про власні здобутки.

Під час практичної частини заходу її учасники побачили злагоджені дії передової групи 59-го мобільного госпіталю Військово-медичного клінічного центру Центрального регіону, мобільної -оперативної групи МНС, курсантів Вінницького вищого професійного училища громадянського захисту та бригад Центру екстреної медичної допомоги "Медицина катастроф".

За легендою навчання, під час проведення зварювальних робіт у приміщенні стався вибух азотно-кисневої суміші. В результаті цього є багато потерпілих, вирує пожежа. На місце вибуху прибувають МНСники, які ліквідовують пожежу й виносять потерпілих із будівлі.

– Для надання першої лікарської медичної допомоги, – розповідає начальник ВМКЦ ЦР полковник м/с Сергій Петрук, – лікування та підготовки до евакуації умовно потерпілих поруч із місцем вибуху розгортається передова група 59-го мобільного госпіталю, а це сортувальний майданчик, приймальний намет, протишокова, операційна, евакуаційна палатки, та розпочато приймання хворих. Протягом багатьох років у Вінницькій області подібні спільні заходи із залученням фахівців екстреної медицини як військових, так цивільних, на жаль, не проводилися.

Спочатку медики провели приймання, розміщення, медичне сортування умовно постраждалих із опіковими та вибуховими травмами, поділивши їх за ступенем ураження. Вжили комплекс екстрених заходів, спрямованих на рятування життя пацієнтів. Згодом, стабілізувавши їх стан, підготували до евакуації.

Уважно за діями військових та цивільних лікарів, крім учасників конференції, спостерігало понад 200 студентів медичного університету.

– Нам потрібно виховувати студентів так, – зазначає завідувач кафедри медицини та охорони безпеки життєдіяльності ВНМУ ім. М. Пирогова Микола Матвійчук, – щоб у реальних надзвичайних ситуаціях вони знали як діяти не тільки теоретично, а й практично.

Руслан Лінник.
Фото автора.

Обговорено питання двостороннього військового співробітництва між Повітряними Силами ЗС України і Великої Британії

12 листопада у Вінниці відбулась протокольна зустріч командувача Повітряних Сил Збройних Сил України генерал-лейтенанта Юрія Байдака з аташе з питань оборони при Посольстві Великої Британії в Україні полковником Джеремі Бернеллом.

Командувач Повітряних Сил Збройних Сил України генерал-лейтенант Юрій Байдак привітав полковника Джеремі Бернелла із призначенням на посаду та висловив сподівання, що українсько-британська співпраця у сфері військової авіації набуде в перспективі нового імпульсу, зокрема щодо проведення спільних навчань, обміну досвідом з підготовки сержантського складу та інших питань, які становлять взаємний інтерес.

Сторони узгодили низку організаційних питань щодо участі літаків та представників Повітряних Сил ЗС України у міжнародному авіашоу "RIAT-2013", яке проходитиме в липні наступного року на авіабазі "Фейфорд" Королівства Великої Британії. Також учасники заходу обговорили можливість проведення в Україні у найближчій перспективі спільних навчань за участю авіаційних підрозділів видів збройних сил обох держав.

Гостям з Афганістану продемонстрували вищий пілотаж

Бригаду тактичної авіації Повітряного командування "Центр" Повітряних Сил Збройних Сил України, дислоковану на Київщині, відвідала делегація Міністерства Національної оборони Ісламської Республіки Афганістан. Іноземних гостей супроводжували заступник начальника Генерального штабу Збройних Сил України генерал-майор Юрій Думанський та командир Повітряного командування "Центр" – заступник командувача Повітряних Сил ЗС України генерал-майор Аркадій Вашутін.

Командир бригади тактичної авіації підполковник Іван Петренко розповів афганським колегам про історію та завдання з'єднання. Представники афганської військової делегації в будинку висотного спорядження оглянули класи підготовки льотчиків до польотів, клас висотного спорядження та пошуково-рятувального забезпечення польотів авіації Збройних Сил України.

На аеродромі високі гості ознайомилися зі зразками авіаційної техніки, що є на озброєнні бригади.

Також представники Міністерства Національної оборони Ісламської Республіки Афганістан мали можливість оцінити майстерність екіпажів бомбардувальної та винищувальної авіації Повітряних Сил ЗС України. Польоти розпочала пара вертольотів армійської авіації Мі-24, після чого свою майстерність продемонстрували ланки МіГ-29 та Су-27.

– Ми вражені можливостями авіаційної техніки та професійністю українських військових пілотів, тож сподіваємося на подальшу співпрацю, – зазначив заступник начальника Генерального штабу ЗС Ісламської Республіки Афганістан з питань оцінки повітряних можливостей генерал-лейтенант Масумі М. Доуран.

Любов Киналь.
м.Васильків.

За сприяння безпеці повітряного простору

9 листопада 2012 року у Посольстві Республіки Польща в Україні відбулося нагородження представників Повітряних Сил Збройних Сил України відзнаками командувача Повітряних сил ЗС Республіки Польща.

На урочистому прийомі були присутні заступник начальника Генерального штабу ЗС України генерал-лейтенант Віктор Муженко, аташе з питань оборони при Посольстві Республіки Польща в Україні полковник Кшиштоф Ліс, керівний склад Посольства Республіки Польща в Україні.

Відзнаки "За сприяння у забезпеченні безпеки українського та польського повітряного простору під час чемпіонату з футболу УЄФА "Євро-2012" Надзвичайний і Повноважний Посол Республіки Польща в Україні пан Генрік Літвін вручив начальнику оперативного управління – заступнику начальника штабу Командування Повітряних Сил ЗС України генерал-майору Віктору Гаморі, оперативному черговому командного пункту – заступнику начальника штабу з бойового управління Повітряного командування "Захід" підполковнику Ігорю Ніколайчуку та головному спеціалісту відділу міжнародного військового співробітництва Командування Повітряних Сил ЗС України Петру Майданюку.

Вручаючи нагороди, Надзвичайний і Повноважний Посол Республіки Польща в Україні пан Генрік Літвін назвав вдале проведення чемпіонату Європи цього року спільним успіхом двох країн.

– Я радий, що саме мені випала нагода підкреслити ефективну співпрацю України і Польщі під час "Євро-2012", – наголосив він.

Аташе з питань оборони при Посольстві Республіки Польща в Україні полковник Кшиштоф Ліс зауважив, що українські та польські військові показали приклад відмінної взаємодії і бездоганного виконання завдань.

– Українсько-польська співпраця у забезпеченні "Євро-2012" яскраво продемонструвала, що наші Збройні Сили можуть виконувати складні і відповідальні завдання, – сказав він.

"IDEAS-2012": українська складова

Закінчення. Початок на 2 стор.

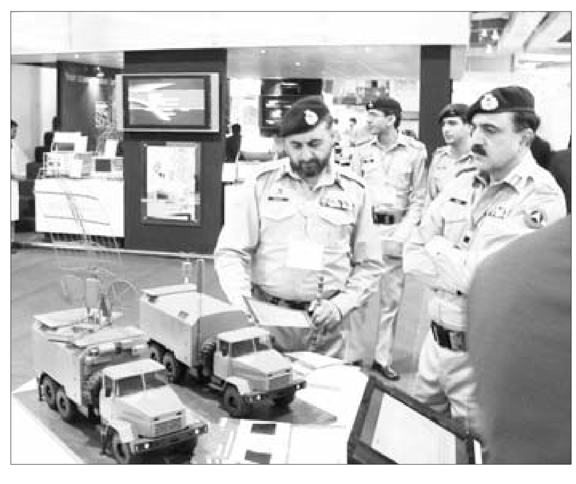
Також делегація ПС ЗС України проводила переговори з керівниками делегацій інших країн. Зокрема, під час зустрічі з делегацією ЗС Турецької Республіки розглядалися питання реалізації домовленостей між сторонами за програмою НАТО з обміну даними про повітряну обстановку ASDE та мовної підготовки українських офіцерів для участі у навчаннях та спільних заходах. Окремо обговорювалася участь українських офіцерів в ролі спостерігачів на навчаннях "Анатолійський орел", котрі проходитимуть в Туреччині в 2013 році.

В ході виставки українські військові ознайомилися з новітніми зразками озброєння та військової техніки, брали участь у семінарі, в рамках якого обговорювалися перспективні напрямки розвитку оборонних технологій збройних сил країн-учасниць заходу.

Потужно була представлена на виставці зброя українського виробництва. Досить відзначити, що українську експозицію, представлену ДК "Укрспецекспорт", відвідали понад 300 учасників офіційних делегацій та гостей. Практично усі представлені експонати української зброї викликали широкий інтерес, що є свідченням її високої якості.

Представників місцевої поліції та силових структур зацікавили зразки бронежилетів типу БК-1, "Тілоохоронець", "Корсар" виробництва української компанії "ТЕМП-3000", а також снайперські гвинтівки VPR.308Win та VPR.338LM заводу "Маяк".

Інтерес представників Збройних сил Пакистану викликала новинка експозиції – модель танка "Оплот", в першу чергу, своїм посиленим бронезахистом та новою системою управління вогнем. Військово-повітряні сили Пакистану зацікавлені в модернізованому радіолокаційному комплексі "Кольчуга". Відвідувачі українського стенда уважно оглядали моделі бронетранспортерів БТР-3Е1 та БТР-4, контракти на поставку яких нині успішно виконуються в інтересах третіх країн.

Представниками ДК "Укрспецекспорт" проведено переговори з своїми давніми партнерами, зокрема компанією "HEAVY INDUSTRIES TAXILA". Пакистанська компанія зацікавлена в поставках запчастин для бойової техніки українського виробництва (танків та літаків), що є на озброєнні Пакистану.

Місцевий завод з виробництва боєприпасів запропонував ДК "Укрспецекспорт" спільне будівництво підприємства з виробництва порохів та комплектів боєприпасів.

У виставці "IDEAS-2012" брали участь представники 56-ти країн.

Віктор Гедз.
"Крила України".

Військові вивчають англійську

В Івано-Франківській бригаді тактичної авіації розпочались річні курси з мовної підготовки для особового складу цієї частини. Ці курси покликані підняти на якісно вищий рівень знання англійської мови серед офіцерів та солдатів військової служби за контрактом.

– За наказом Міністра оборони України до нашого штату було введено ще трьох спеціалістів-мовників, – розповів тимчасово виконуючий обов'язки заступника командира бригади з виховної роботи майор Олександр Володарчук. – На конкурсній основі ми взяли на посаду людей, які не просто мають практику спілкування англійською та відповідну освіту, але й мають навички викладацької діяльності.

Загалом всі військовослужбовці частини поділені на кілька груп. Заняття відбуваються у зручний час, який виділено таким чином, щоб не відривати людей від виконання ними основних службових завдань.

– Під час попередніх співбесід з нашими майбутніми слухачами, на наш подив виявилось, що офіцери та контрактники мають дуже великий потяг до вивчення англійської мови, – розповіла викладач курсів Наталка Пирожик.– Шкільні програми вже забулись, а багато хто взагалі вчив французьку чи німецьку. Однак ми вважаємо, що за рік зможемо навчити військовослужбовців розуміти і розмовляти англійською.

Потрібно зазначити, що викладачі дещо вдосконалили запропонований Міністерством оборони України курс навчань. Поряд з загальними темами, такими, як, скажімо, шопінг чи прогулянка містом, вони ввели низку додаткових тем на суто військову спеціалізацію. Так, військових навчать розрізняти військові звання, пояснять мовну специфіку в арміях англомовних країн.

Тарас Грень.

20-летию создания транспортной авиационной эскадрильи “Блакитна Стежа”, всем тем, кто связал с ней свою судьбу, посвящается

Ан-30: “Маленький Боинг” Страны Советов

Продовження. Початок в №43.

Также собственные “Маленькие Боинги” имеются в бывшей авиации РВСН, ВКС (б/н RF-36014), в 1080-я АвБ (бывшая 203-я оиаэ), обеспечивающей деятельность 12 ГУ МО СССР и РФ (Громово, б/н 30080), отвечающее за ядерно-техническое обеспечение и безопасность. С недавнего времени собственный Ан-30 появился в составе осап ВВ МВД РФ (Ермолино) – он носит регистрацию RF-30081).

Кроме того, на хранении в Воронеже имеются два Ан-30, а в Белой – ещё один. Также машина с регистрационным 30508 в белой окраске ООН находится на хранении на АРЗ в Иваново.

Что касается доставшихся Украине самолётов, то в 1996 году 86-ю одраэ расформировали, 6 из 8 Ан-30 передали в Нежин, в авиацию МЧС. Ещё два самолёта в 1994 году отправили в сформированную там 10-ю ораэ (Борисполь), получившую собственное наименование “Блакитна стежа” (в переводе с украинского – “Небесный дозор”). С 2001 года она вошла в состав 15-й авиационной бригады специального назначения, сформированной на том же аэродроме.

В 1999-2000 годах из 6 самолётов, доставшихся МЧС, 4 передали в 10-ю ораэ (Борисполь), а два Ан-30 так и остались в составе МЧС Украины (получили бортовые номера 11 и 12) и базируются на аэродроме Нежин. Первый из них в настоящее время находится на хранении, равно как и 4 борта в Борисполе.

Кроме полётов по Договору про открытое небо и на АФС, украинские Ан-30 привлекаются и для метеовлияния на дождевые облака с целью предотвращения осадков во время важных государственных праздников. На них возлагалась и печальная миссия “чёрного тюльпана” по доставке погибших украинских миротворцев из Рамштайна и Нордхольца.

Что касается российских Ан-30, то датой создания на аэродроме Кубинка Базы “Открытое небо” считается 19 апреля 1994 года, с этого же года в её состав постепенно переданы 4 самолёта данного типа. Первый демонстрационный полёт ими совершён в том же 1994-м над территорией Великобритании. Через 3 года Ан-30 б/н 04 совершил “вояж” в США.

В первые годы российские наблюдатели выполняли по 5-8 активных миссий, через некоторое время – уже по 25-30.

В настоящее время на парк Ан-30 приходятся практически все активные миссии РФ в рамках этого Договора (исключение составляют только полёты Ту-154М-ОН над США и Канадой), а это – более 40 миссий.

Экспорт

Однако география эксплуатантов Ан-30 не ограничивалась только пределами СССР: 25 самолетов данного типа поставили на экспорт в 7 стран мира.

Страна-импортёр	*Количество полученных самолётов*
Афганистан	1
Болгария	2
Вьетнам	3
КНР	13
Куба	2
Монголия	1
Румыния	3
Всего:	25

Афганистан.

Одна машина передана в 1978 году в 373-й тап ВВС, где получила камуфляжную окраску и обозначение “237”. Вероятнее всего, списана, разграблена, а затем и уничтожена в ходе авианалётов в 2001 году.

Болгария.

Первая машина (0802) передана ВВС в 1975 году, где получила обозначение “055” . Второй самолёт (1107) поставлен в авиакомпанию Balkan в 1978 году, а в 1990-м передан в ВВС ЧСФР. Военная машина долгое время летала, в числе прочего, и по Договору про ОН, затем в начале 2010-х годов её поставили на хранение на аэродроме в Софии.

Вьетнам.

В ГА Вьетнама (авиакомпания Vietnam Airlines (Hang Khong Viet Nam) поставлены 3 самолёта: в 1975 году – 0706, в 1976 году 1009 и 1205. Первую из машин вернули в СССР в 1989 году, где её передали военным, выдали регистрацию СССР-26226 и со временем -разместили в Кубинке. Два других самолёта вывели из эксплуатации в 1997 году, в настоящее время они находятся на аэродроме Хо Ши Мин.

КНР

Всего в ВВС КНР отправлено 13 самолетов: 5 – в 1975 году и 8 – в 1978-м. Там они получили регистрацию с 871 по 883. Причём, сюда поставлены 5 самых новых самолётов (начиная с 1507 и заканчивая крайней машиной в серии Ан-30 – 1601). В 1988 году 3 Ан-30 переданы в Администрацию ГА Китая (Civil Aviation Administration of China), в 1996 году их вывели из эксплуатации, а затем утилизировали.

Из 10 оставшихся военных машин 7 продолжают летать, 1 списана, а судьба трёх автору неизвестна.

Куба

Два самолёта получены ВВС в 1978 году, в 1987 году они использовались в Анголе наряду с советскими машинами этого типа для выполнения АФС. С 1994 года Ан-30 летали “под флагом” АК Aerogaviota, являющейся, по сути, “коммерческим прикрытием” самолётов ВВС Кубы. В настоящее время самолёты списаны и утилизированы.

Монголия

Одна машина (1506) поставлена в 1979 году в авиакомпанию MIAT, где она эксплуатировалась до 1995 года. В настоящий момент самолёт находится на аэродроме Улан-Батор на хранении.

Румыния.

В конце 1976 – начале 1977 года ВВС получили 3 Ан-30 (1103, 1104 и 1105). Первая АФС выполнена румынским экипажем в июле 1977 года.

В 2005 году самолёт 1103 продан в Молдову (АК Аэропорт Маркулешты), где получил обозначение ER-AWZ, и в настоящее время находится на хранении там же. Самолет 1104 в 2010 году выведен из боевого состава и находится на хранении на аэродроме Отопени, а 1105 эксплуатируется, летая, в том числе и по Договору про открытое небо. При этом, кроме активных миссий румынской стороны, самолёт часто арендуют (в основном, для полётов на РФ) и другие страны, не имеющие собственных специализированных машин.

ЧСФР

В 1990 году гражданский Ан-30 передан Болгарией в ЧСФР, где он в последующем использовался, в том числе, и для полётов по Открытому небу. Машина получила изменённое БРЭО, её оснастили РЛС производства ФРГ, после чего присвоили обозначение Ан-30FG. Выведен из боевого состава в 2003 году, находится на аэродроме Кбели.

В 2007 году на 410 АРЗ по одному Ан-30А переоборудовали для ВВС Судана и Анголы, вероятно, для перевозок руководящего состава.

Всего же по состоянию на середину 2012 года летали около 30 Ан-30 военных эксплуатантов, т.е. гораздо больше, чем гражданских машин.

Варианты

И хотя создано несколько вариантов и модификаций Ан-30, имеющих собственные наименования, как правило, на бортах самолётов они не указывались: просто указывается обозначение “Ан-30”.

Ан-30А (1973) – гражданская версия, построено около 80 машин. Во второй половине 80-х годов на части машин всё же установили РЛС “Гроза-30” . Ряд самолётов переоборудованы в различного рода летающие лаборатории и специальные модификации.

Ан-30А-100 (2000) – пассажирский вариант, для перевозки 34 человек в переоборудованном салоне. В то же время имеется возможность обратной конвертации самолёта в вариант аэрофотосъёмщика, что расширяет сферы его применения. МВМ самолёта увеличена до 24 тонн (рассматривался вариант – и до 25). Кроме того, на Ан-30-100 установлены дополнительные иллюминаторы, теплозвукоизоляция, вибропоглощающее покрытие, лампы дневного освещения, кондиционер.

Переоборудование самолетов выполнено на 410 АРП (аэродром Киев (Жуляны), первая из машин вышла из его цеха в 2000 году.

Ан-30Б (1973) – военная версия, построено около 45 машин. Гражданские машины отличаются от военных увеличенной МВМ (24 и 23 тонны соответственно), а также составом оборудования (в т.ч. и аэрофотосъёмочного).

Ан-30Д “Сибиряк” (1990) – с увеличенным до 7200 кг запасом топлива (время полёта выросло на 2 часа), предназначен для ведения ледовой и рыбной разведки. Также машины получили усовершенствованное связное оборудование, в т.ч. и устройство для передачи факсимильных изображений картин ледовой обстановки, а также оборудование для ведения ПСР.

В данный вариант переоборудовано, как минимум, 8 самолётов.

Ан-30М “Метеозащита” (1986) – для предотвращение выпадения осадков над заданными территориями путём их искусственного вызывания. Для этого над фотолюком №2, из которого убиралось основное стекло, установили оборудование (8 модуль-контейнеров, по 130 кг в каждом) для сброса гранулированного CO_2 (т.н. “сухой лёд”). После этого самолёт становился негерметичным. При необходимости оборудование можно было снять, и самолёт снова превращался в аэрофотосъёмщик.

Кроме того, на двух БД3-34 имеется возможность подвешивать аппаратуру “Веер” , с помощью которой в атмосферу возможно выстреливать 26-мм патроны с йодистым серебром (по 196 с каждого борта).

Также имеется возможность распылять с самолёта с помощью системы ГМЧЛ-СМ жидкий азот, который также используется для разрушения дождевых облаков.

Переоборудовано, как минимум, два самолёта: СССР-30027 (сер. 05-06) и 30047 (09-09). Оба они были приписаны к лётному отряду, размещавшемуся в Мячково, но, как правило, большинство задач вы полняли в интересах Госкомгидромета СССР. Использовались они и во время ликвидации последствий катастрофы на ЧАЭС.

За создание самолёта в 1986 году группе авиаконструкторов присуждена Государственная премия СССР.

Ан-30Р (1984) – самолёт для ведения радиационной, химической и бактериологической разведок, оснащается гондолами для забора проб воздуха, устанавливаемые по бортам фюзеляжа в его носовой части. Кроме того, на борту находится аппаратура для их анализа.

В данную версию переоборудованы, как минимум, ещё 2 самолёта – СССР-30055 (сер. 1101) и RA-30080 (15-05).

Самолёты СССР-30001 и 30055 принимали участие в ЛПК на ЧАЭС, второй из них дообору-довали в мае 1986 года в Одессе. После возвращения из опасной командировки вторую машину списали, а 30001 поставили на хранение, затем в 2011 году восстановив и передав в одну из белорусских авиакомпаний.

Ещё один Ан-30 – RA-30080 выполняет полёты в интересах 12 ГУ МО РФ – для контроля за ядерной безопасностью.

Особо же отличился Ан-30 СССР-30067, затем RA-30067 (сер. 1208), который летал в качестве различного рода летающих лабораторий в 1981-2008 гг. Но польза, принесённая этим всего лишь одним Ан-30, неоценима. На его базе с 1981 по 2008 год эксплуатировали 3 летающих лаборатории:

Ан-30ИКИ (1981) – лаборатория для дистанционного зондирования Земли представителями Института космических исследований Академии наук СССР, Государственного научного центра по исследованию природных ресурсов и Центральной аэрологической лаборатории. В 1981-84 гг. привлекался самолёт Ан-30 СССР-30067. Главной целью экспериментов было сравнение данных, получаемых от космических ЛА, с данными, одновременно поступающими с самолёта. Машину оснащали дополнительным оборудованием: различного рода сканерами и специальными фотокамерами.

Ан-30П (1983) – лаборатория для исследования природных ресурсов Земли. С 1983 года для этих целей привлекался Ан-30 СССР-30067 (сер. 1208), который оснащали ИК-сканером.

Ан-30Д “Оптик-Э” (1988) – самолёт-лаборатория, созданная для отптико-метеорологического и экологического зондирования атмосферы и подстилающей поверхности.

Самолёт принимал участие в комплексных экспериментах над Душанбе, Одессой, Томском, в исследовании воздушных бассейнов крупных городов СССР и РФ, а также ряда территорий и акваторий.

Машина летала по данной программе, как минимум, до 2008 года.

Несколько машин переоборудовались в летающие лаборатории на непродолжительное время.

Ан-30А “Зондировщик” – для экспериментальных и научно-производственных работ в зонах стихийных бедствий, атмосфере, поверхности и подповерхности Земли.

Оснащён авиационным комплексом АКДЗ-30 (укр. – авіаційний комплекс дослідження Землі), который устанавливался на один из Ан-30 МЧС Украины.

Ещё одну ЛЛ на базе Ан-30 СССР-30030 (сер.06-05) создали в интересах Морского гидрофизического института АН УССР. На её борту устанавливалась авиационная информационно-измерительная система для мониторинга акватории Черного и Азовского морей в видимом (многозональная фотокамера МКФ-6М) и инфракрасном (ИК-) диапазонах.

Кроме того, ряд Ан-30 в разное время привлекался для полётов в качестве летающих лабораторий различного назначения.

Так, в конце 80-х два самолёта б/н 07 (сер. 0405) и 86 (сер. 0806) летали в Раменском на испытания РЛС БО, размещавшихся по бортам фюзеляжа. Кроме того, машина с б/н 07 привлекалась к испытаниям различного рода навигационных систем.

За пределами СССР также создали одну модификацию самолета.

Ан-30FG (1990) – самолёт, дооборудованный в ЧСФР, в числе прочего – и РЛС разработки ФРГ.

Далі буде.

©Сергей Дроздов.
Специально для “Крила України” .

ЗУСТРІЧІ

Поради новачкам від досвідченого льотчика

В рамках святкування 82-ї річниці Харківського університету Повітряних Сил Збройних Сил України імені Івана Кожедуба відбулась зустріч курсантів льотного факультету з ветераном Збройних Сил, льотчиком 1-го класу, членом харківської обласної організації "Всеукраїнського союзу радянських офіцерів" полковником Олексієм Яворським.

Він розповідав курсантам про свою долю і службовий шлях. Наголосив, що військові навчальні заклади, на базі яких сьогодні сформований університет, на всіх етапах свого існування відігравали важливу роль у захисті Батьківщини та підвищенні її обороноздатності.

– ХУПС увібрав у себе потенціал та традиції 2 військових академій та 9 вищих військових училищ, які готували чи підвищували рівень освіти авіаторів і фахівців протиповітряної оборони, – зауважив Олексій Григорович. – Тож надзвичайно важливо старанно навчатися в університеті, засвоювати ті знання, що дають викладачі. Адже багаж, отриманий в навчальному закладі, обов’язково знадобиться в льотній кар’єрі, а особливо коли доведеться приймати рішення і діяти в особливих умовах. Ці умови, як правило, виникають кілька разів за кар’єру навіть у мирний час, під час виконання чергових польотів.

Після повчальної промови учасникам заходу був показаний документальний фільм про життя Івана Кожедуба та кілька відеороликів на авіаційну тематику. Потім курсанти в теплій дружній атмосфері поспілкувались з гостем, поставили питання, переглянули фотографії з особистого архіву льотчика, його льотні й інші документи.

Особливий інтерес викликали деякі нагороди полковника Олексія Яворського, в тому числі нова медаль спільноти "Льотне братство", членом якої є Олексій Григорович. Ця медаль була викарбувана до 100-річчя російської військової авіації. Полковник Яворський, помітивши зацікавленість хлопців, виступив з пропозицією заохотити такими медалями кращих курсантів факультету.

Олександр Олехнович.
"Крила України".

ЕКСКУРСІЇ

Музей відкритий для всіх

Нещодавно шестикласники загальноосвітньої середньої школи №86 м. Львова відвідали воєнно-історичний музей Будинку офіцерів Західного оперативного командування Збройних Сил України. Організував екскурсію керівник Західного регіонального представництва Всеукраїнського міжконфесійного релігійного християнсько-військового братства підполковник запасу Юрій Давидов.

Більшість учнів вперше в такому музеї. Перед очима юнаків протягом двох годин промайнула історія війська часів козацтва, визвольних змагань 1918-1921 років на території України, Великої Вітчизняної війни, розбудови Збройних Сил України. Юні відвідувачі ознайомились з унікальними в своєму роді документами, фотографіями, експонатами минулих часів. Найбільше хлопців цікавили зразки зброї та військової техніки.

Директор музею полковник у відставці Сергій Поліса з задоволенням розповів школярам про цікаві історичні події, про життєву долю героїв експозицій, навів чимало цікавих фактів про експонати. Сергій Омелянович зауважив: " Я не очікував, що 11-12-річних хлопчиків так цікавить історія війська. Дітвора буквально атакувала мене питаннями біля кожного експоната. В юнацьких очах читалось бажання знати більше ніж пише шкільний підручник".

Наприкінці екскурсії всі разом сфотографувалися на згадку, оглянули територію окремого аеромобільного полку, на якій розташовано музей. Майбутні захисники Вітчизни побачили заняття з бойової підготовки.

Владислав Назаркевич.
"Крила України".

Перехідний вимпел назавжди залишиться у львівських зв’язківців

Минулого тижня 76-й окремий полк зв’язку повітряного командування "Захід" відзначив свій сімдесятилітній ювілей. В полк запросили усіх, для кого служба в цій частині назавжди залишила в душі теплі спогади. На ювілей до зв’язківців прибули ветерани полку з різних куточків України, високопосадовці управління Повітряного командування "Захід" на чолі з командиром генерал-лейтенантом Станіславом Павловичем.

"Вже багато років моя служба та діяльність полку зв’язку міцно пов’язані, – зазначив командир повітряного командування, – і весь цей час колектив зв’язківців посідає перші позиції в нашому командуванні".

В гості до авіаторів прийшли представники місцевої влади та духовенства. "Я добре знаю, з яким натхненням служать ці люди, – зазначив головний капелан Збройних Сил України УГКЦ Владика Михаїл Колтун, – тож не міг не прийти на це свято. Хочу подякувати військовим за їхню нелегку службу та побажати наснаги до майбутніх досягнень". Також в гості до зв’язківців завітали учні місцевих шкіл. Школярам показали військову техніку та озброєння, продемонстрували в роботі радіостанції.

– Наш викладач давно обіцяв нам екскурсію у військову частину, – ділиться враженнями учень Михайло Гук. – Тут нам показали і розказали чимало цікавого про радіостанції та військове життя. А ще ми побачили, як урочисто виносять прапор на плац, крокують маршем. Все дуже сподобалось.

Та найбільше в цей день в полку було таки ветеранів. Декілька десятків поважних чоловіків не приховували емоцій – тут вони служили, раділи й сумували, долали труднощі, працювали й перемагали. "День полку – добра нагода зібратись давнім бойовим товаришам, – розповідає полковник запасу полковник Петро Тарадін. – В армії за все в колективі відповідає командир, тож ми, ветерани, хочемо побажати командиру полка успіхів та наснаги. Для багатьох людей служба тут була надзвичайною школою і трампліном для майбутніх звершень".

Командир полку Мирослав Курчак не приховував гордості – його полк зустрів ювілей з достойними результатами. Два роки поспіль полк визнано кращою частиною зв’язку Повітряних Сил. Минулого року полк виборов друге місце серед кращих частин зв’язку у Збройних Силах України. Цьогоріч він знову став кращою частиною зв’язку Повітряних Сил. Таке визнання колектив одержав втретє поспіль, відтак, перехідний вимпел назавжди залишиться в полку.

Владислав Назаркевич.
"Крила України".

70

Ветерани та весь особовий склад зенітного ракетного полку Повітряного командування "Центр" Повітряних Сил ЗС України, що дислокується на Харківщині, днями відзначили знаменну дату – 70 років з дня заснування військової частини. На Харківщині це – одна з військових частин, яка цілодобово несе бойове чергування і знаходиться в постійній бойовій готовності, прикриваючи повітряний простір над містом. Кожен місяць один із трьох дивізіонів полку заступає на бойове чергування, змінюючи інший.

Бере свій початок частина з далекого 1942 року, коли в Чернишевських казармах міста Москви було сформовано 374-й окремий зенітний артилерійський полк. У важкі роки Великої Вітчизняної війни частина пройшла славетний бойовий шлях від нафтових промислів Емба-нафти Гу-

На вістрі авіаподій

Усі несправності авіаційної техніки так чи інакше мають певні наслідки. Відмови органів управління літака, вузлів, блоків чи агрегатів інколи призводять до аварійної посадки літака. І добре, коли вдається запобігти людських втрат. Розслідуванням подібних випадків, а також вивченням та дослідженням цього напрямку займаються військові інженери літаючої авіаційно-технічної лабораторії Повітряних Сил ЗС України. Для них "авіаційна подія" – звична рутинна справа, над якою працюють понад п'ятнадцять років. Саме півтора десятка років тому й було створено ЛАТЛ. Відтоді вона зазнала суттєвих змін в реорганізації штатної структури. Однак сфера діяльності залишається незмінною – постійний контроль за роботою інженерно-авіаційного складу виду ЗС, освоєння нових зразків техніки, контроль надійності та справності авіатехніки, що на гарантійному супроводженні авіаремонтних підприємств, і, власне, розслідування авіаційних подій, аварій, катастроф.

У нашій газеті про ЛАТЛ ми згадуємо не вперше, і щоразу хочеться загострити увагу на першому слові цієї абревіатури – "літаюча". Хоч військові інженери свого літака ніколи й не мали, надії на те, що він колись з'явиться, не полишають, тож і "вівіску" змінювати не хочуть. Адже по суті справи, цей колектив має бути на вістрі будь-яких авіаційних інцидентів, першим досліджувати усі несправності та відмови, миттєво реагувати, вилітаючи на місця, відпрацьовувати необхідні профілактичні заходи. Раніше лабораторія мала підпорядковані відділення у Львові, Харкові та Одесі, тепер – це лише невеличкий колектив у Вінниці, який налічує два десятки фахівців.

Останнім часом інтенсивність польотів зросла у рази, а значить, збільшилося роботи й у ЛАТЛ. Техніка, як і людина, може "хворіти", ніхто від цього не застрахований. Тому військові інженери на такі випадки мають чіткий алгоритм дій.

– Ми оперативно прибуваємо на місце події, – розповідає начальник літаючої авіаційно-технічної лабораторії ПС підполковник Віталій Ярошенко. – Є можливість – літаком, немає – залізничним чи автомобільним транспортом. Вивчаємо ситуацію, досліджуємо причини та обставини, приймаємо рішення стосовно подальшої експлуатації даного типу літака у всіх авіабригадах.

Оскільки польотів нині справді багато, та й відремонтованої техніки з продовженими ресурсними показниками теж побільшало, авіаційних інцидентів у частинах вистачає. Це штатна ситуація, пояснюють у ЛАТЛ. Більше польотів, більше інцидентів. У 2012 році колектив ЛАТЛ досліджував близько 70 таких подій. В основі – конструкторсько-виробничі недоліки, однак має місце і людський фактор. За класифікацією це може бути як дрібна несправність шасі, так і вихід з ладу основних компонентів двигуна. Головне – вчасно і правильно провести діагностику та прийняти єдине вірне рішення. Подібна схема практикується й у інших країнах ближнього зарубіжжя.

Скажімо, російські військові інженери працюють з серйозним штатом, мають у своєму розпорядженні літаки, оснащені усім необхідним обладнанням. До того ж, літаючі авіаційно-технічні лабораторії наших північних сусідів передбачені у кожному об'єднанні. А от у Сполучених Штатах та європейських країнах навпаки зовсім інша структура та підходи.

За п'ятнадцять років літаючу авіаційно-технічну лабораторію Повітряних Сил ЗС України очолювали всього три керівники: полковники Микола Борисенко, Володимир Рибаков та нинішній керманич – підполковник Віталій Ярошенко. Крім того, через "літаючу" пройшли чимало фахівців, які нині займають керівні посади у Командуванні Повітряних Сил, Генеральному штабі Збройних Сил України, Головній інспекції Міністерства оборони України.

Напередодні 15-ї річниці із дня заснування лабораторії підполковник Віталій Ярошенко дякує за роботу усім військовослужбовцям, які у цей насичений роботою рік працювали не покладаючи рук. Особливу подяку керівник висловлює начальникам відділів підполковникам Віталію Мазуркевичу та Анатолію Поліщуку, старшим інженерам-дослідникам підполковникам Сергію Василенку та Володимиру Ситнику, а також і їх молодшим колегам – майору Юрію Сурмі та капітану Сергію Дроб'язку.

Юрій Ігнат.
"Крила України".

– вік звитяги та зрілості

р'євської області до столиці Угорщини міста Будапешт, надійно забезпечуючи прикриття своїх військ і стратегічних об'єктів від ударів ворога з повітря.

З початку листопада 1945 року 374-й зенітний артилерійський полк став на сторожі повітряного простору над містом Харків. За заслуги, виявлені в боях за Батьківщину, успіхи в бойовій підготовці частина була нагороджена орденом Червоної Зірки.

За роки існування військова частина декілька десятків разів брала участь в тактичних навчаннях з бойовими пусками ракет. Усі стрільби виконувалися лише на "добре" та "відмінно".

У листопаді 1997 року воїни 4-го зенітного ракетного дивізіону полку вперше у складі Збройних Сил України успішно виконали бойові стрільби на Державному випробувальному полігоні "Чауда". Тоді керівництво навчань позитивно оцінило бойовий вишкіл та готовність військовослужбовців частини діяти за призначенням. З того часу підрозділи полку неодноразово залучалися до навчань у Криму, отримуючи лише позитивні оцінки та схвальні відгуки. Також підрозділи частини беруть участь і в інших навчаннях, де з впевненістю та рішучістю виконують поставлені перед ними бойові завдання.

Сьогодні полк під командуванням полковника Ігоря Колєсніка вирішує не менш важливі завдання. Цього року в стінах частини проводилися тактико-спеціальні та командно-штабні навчання тощо. За результатами інспектуючих офіцерів Повітряного командування "Центр" ПС ЗС України з усіма поставленими навчальними питаннями військовослужбовці полку справилися добре. Окрім того, нинішнього року колектив брав безпосередню участь в охороні повітряного простору під час "Євро-2012".

– Аби досягти позитивних результатів, ми приділяємо велику увагу питанням зміцнення дисципліни та фахової підготовленості усього особового складу полку, – зауважив полковник Ігор Колєснік.

Протягом цього року бойові обслуги зенітних ракетних дивізіонів проходили підготовку на навчально-тренувальному пункті полку на місцях постійної дислокації. За результатами контрольних занять, офіцери-зенітники показали хороші знання бойових можливостей дивізіону.

Окрім цього, протягом року проводилися "Тиждень молодого солдата" та "День сержанта". Під час цих заходів у військовослужбовців були прийняті заліки з фізичної підготовки, захисту від зброї масового ураження, стрілецької, фізичної підготовок, а також перевірено знання положень Статутів ЗС України, а з сержантським складом були додатково проведені інструкторсько-методичні заняття з питань зміцнення військової дисципліни.

– До підсумкової перевірки за цей навчальний рік залучалися управління частини, командний пункт, зенітні ракетні дивізіони, технічна батарея, ремонтно-технічна рота та рота матзабезпечення. Я особисто був присутній на більшості занять і хочу відмітити, що залишився задоволений рівнем підготовки військовослужбовців та станом озброєння і військової техніки. Відтак, за підсумками стан бойової підготовки полку був оцінений, як "готовий до виконання завдань за призначенням", – розповів командир.

Особовий склад полку відзначив ювілей своєї частини у приміщенні 9-го гарнізонного Будинку офіцерів. За традицією, свято розпочалося з найприємнішої частини – нагородження кращих військовослужбовців. Серед них – старший солдат Олена Пирогова, яка була удостоєна Почесного нагрудного знака начальника Генерального штабу ЗС України – Головнокомандувача ЗС України "За взірцевість у військовій службі", майор Вадим Борисов, який отримав нагрудний знак командувача Повітряних Сил ЗС України "За бойові стрільби", капітан Олег Черток, нагороджений подякою командира об'єднання тощо.

Продовжився захід виступом творчих та танцювальних колективів Слобожанщини, а також військового оркестру Харківського університету Повітряних Сил імені Івана Кожедуба.

– Я пишаюся тим, що мені доводиться командувати цією військовою частиною! – підсумував полковник Ігор Колєснік. – За 70 років змінилося не одне покоління військовослужбовців полку, які присвятили роки своєї служби захисту повітряного суверенітету країни та доповнили перелік професійних досягнень нашої військової частини. Хочу запевнити, що і в подальшому ми будемо намагатися лише примножувати надбання наших попередників!..

Дмитро Чалий. м. Харків.
Фото автора.

РОЗРОБКИ

Росія відновила роботи над бойовим лазером

Міноборони Росії замовило оборонно-промисловому комплексу поновлення робіт зі створення бойових лазерів, здатних вражати літаки, супутники й балістичні ракети. Як повідомляє газета “Вести”, розробкою лазерів займатиметься концерн “Алмаз-Антей”, Таганрозький авіаційний науково-технічний концерн імені Берієва й компанія “Хімпромавтоматика”. Роботи почнуться вже наступного року.

За словами джерела “Вестей”, концерн імені Берієва відновив роботи з модернізації літаючої лабораторії А-60 на базі транспортного літака Іл-76, що використовувався в часи СРСР для відпрацювання нових лазерних технологій. У СРСР було створено два літаки, однак до тепер залишився лише один, створений ще в 1991 році. Зараз він перебуває на аеродромі під Таганрогом.

Лазери на А-60 брали участь в експериментах з осліплення оптичних голівок самонаведення ракет і систем спостереження супутників. Роботи із цього проекту були припинені в минулому році через нестачу фінансування. Устаткування з А-60 частково демонтували. Зараз фінансування відновили. На А-60 планується встановити оптичну установку з більш потужним лазером.

Крім того, А-60 пройде повну модернізацію. Зважаючи на те, що літак не виконував польотів останні два роки, концерн імені Берієва планує провести модернізацію А-60 протягом 2013 року. Тоді ж разом з “Алмаз-Антеєм” на нього будуть установлені нові блоки лазерної установки 1ЛК222. Установка створена спільно “Алмаз-Антеєм” і “Хімпромавтоматикою” та, на переконання представників компаній, готова у наземному варіанті.

Під час випробувань системи, що одержала назву “Сокіл-Ешелон”, мають визначити роботу лазерної установки під час перепадів тиску, температур і перевантажень. При цьому розробники поки не знають, які саме літаки будуть використовуватися як носії лазерної зброї: модифіковані військово-транспортні або бомбардувальники.

Створення лазера повітряного базування, здатного вражати масивні рухомі об’єкти, вимагатиме розробки надійних і потужних джерел енергії. Крім того, імовірно, має бути розроблена й система точного наведення й утримання лазерного променя на цілі. Також треба буде вирішити проблему дальності поразки цілей, адже підвищення потужності лазерного променя обов’язково не гарантує поразки цілі на великій відстані. Дальність залежить, зокрема, від стану атмосфери. Нарешті, при використанні потужної лазерної установки може проявлятися ефект самофокусування лазерного променя в просторі.

Раніше США займалися створенням бойової лазерної установки на базі модифікованого вантажного літака Boeing 747-400F. У лютому 2010 року ця установка зуміла знищити дві балістичні ракети на розгінній ділянці польоту, однак наступні два випробування провалилися. Система складалася з хімічного лазера й двох менш потужних лазерних систем контролю стану атмосфери й наведення. В 2011 році міністерство оборони США визнало розробку важкою до застосування на практиці й надто вартісною.

ПЛАНИ

“Сухой” покаже в Китаї новий винищувач

Російська компанія “Сухой” має намір показати новий винищувач Су-35 на авіаційній виставці в китайському Чжухаї в 2014 році. Про це заявив президент Об’єднаної авіабудівної корпорації РФ Михайло Погосян. За його словами, до Китаю прибуде натурний зразок, який також братиме участь у льотній програмі.

Слід зазначити, що міністерство оборони Китаю зацікавлене в закупівлі невеликої партії винищувачів Су-35. Близько року тому сторони вели переговори про поставку нових літаків, однак у квітні 2012 року стало відомо, що Росія призупинила продаж Су-35. За словами представника “Рособоронекспорта”, причиною став невеликий розмір партії, спланованої до купівлі. Продаж Су-35 Китаю в невеликих кількостях розглядається як економічно невигідна. Втім, скоріше за все, росіяни небезпідставно побоюються неліцензованого копіювання Су-35 китайськими авіабудівними підприємствами.

Багатофункціональний винищувач Су-35 здатний розвивати швидкість до 2,5 тисячі кілометрів за годину й виконувати політ на відстань понад три тисячі кілометрів при бойовому радіусі в 1,6 тисячі кілометрів. Літак озброєний 30-міліметровою гарматою й оснащено 12 точками підвіски для ракет і бомб різних типів загальною масою до восьми тонн. ВПС Росії почнуть одержувати Су-35 в 2015 році.

ТЕСТИ

Тайвань завершив випробування далекобійної КР

Тайвань завершив випробування нової версії надзвукової крилатої протикорабельної ракети Hsiung Feng III збільшеного радіуса дії. Ракета здатна розвинути швидкість до трьох чисел Маха й вражати ціль на відстані до 400 кілометрів. Для порівняння, ракети Hsiung Feng III попереднього покоління мають радіус дії в 150 кілометрів і швидкість до двох чисел Маха.

Ракети Hsiung Feng III стоять на озброєнні тайванських фрегатів типу “Чен Кун”, побудованих на базі американських кораблів типу “Олівер Хазард Перрі”. На початку листопада стало відомо про плани Тайбея купити в США два старі фрегати даного типу.

Про розробку версії крилатої ракети Hsiung Feng III зі збільшеною дальністю польоту Тайвань оголосив незадовго до прийняття на озброєння Китаєм, який уважає острівну державу своєю територією, першого авіаносця. У Чжуншанському інституті науки й технологій, що брав участь у розробці ракети, далекобійну версію ракети Hsiung Feng III назвали “убивцею авіаносців”.

КОНТРАКТИ

Росія закупає чеські літаки

Міністерство оборони Росії уклало із чеською авіабудівною компанією Aircraft Industries (працює під брендом LET Kunovice) контракт на поставку чотирьох літаків L-410. Куплені військовим відомством літаки будуть поставлені в наступному році. При цьому угода містить опціон на покупку ще чотирьох літаків L-410. У якій саме комплектації будуть літаки, не уточнюється. За даними Міжнародного інституту стратегічних досліджень, ВПС Росії вже виконують польоти на семи L-410.

Раніше повідомлялося, що Міноборони Росії в лютому-квітні 2011 року одержало чотири літаки L-410UVP-E20, а наприкінці грудня 2011 року підписало угоду на поставку ще трьох таких літаків на загальну суму в 450 мільйонів рублів з поставкою до кінця листопада 2012 року.

Останні три літаки були куплені, імовірно, за підсумками відкритого тендера, оголошеного в листопаді 2011 року. Крім самих літаків постачатиметься наземне обладнання для технічного обслуговування й запчастини.

Перший політ L-410 відбувся в 1970 році. Літак здатний розвивати швидкість до 457 кілометрів за годину й виконувати польоти на відстань до 546 кілометрів. Літак призначений для перевезення до 19 пасажирів або вантажів масою до 1,7 тонни. Версія UVP-E20 відрізняється від базової L-410 п’ятилопатевими повітряними гвинтами, більш потужними двигунами й здатністю здійснювати короткі зліт і посадку. L-410UVP-E20 випускається у двох варіантах: базовому й з “скляною” кабіною пілотів. Вартість першого становить близько 2,4 мільйона євро (96,5 мільйона рублів за курсом Центробанку Росії на 9 листопада 2012 року), а другого – 2,6 мільйона євро.

АСИГНУВАННЯ

Військовий бюджет Італії перевищить 14 мільярдів євро

Міністерство оборони Італії представило в парламент країни проект оборонного бюджету на 2013 рік, повідомляє видання Defense News, що ознайомилося з документом. Згідно із проектом, фінансування військового відомства наступного року складе 14,4 мільярда євро, це на 800 мільйонів євро більше ніж поточного року. В 2011-му витрати міністерства оборони Італії склали 14,36 мільярда євро. При цьому загальна тенденція скорочення військових витрат у найближчі три роки збережеться.

Як відзначає видання, якщо італійський парламент схвалить проект військового бюджету, в 2013 році відновиться зростання оборонних витрат Італії. В 2012 році військовий бюджет країни був скорочений через наслідки фінансово-економічної кризи. Зокрема, цього року на закупівлю озброєнь і військової техніки військове відомство одержало 2,48 мільярда євро, на 28 відсотків менше ніж в 2011 році. В 2013 році на це італійське міністерство оборони одержить 3,4 мільярда євро.

Цікаво, що в наступні роки Італія знову повернеться до скорочення військових витрат. Так, в 2014 році на закупівлю нових озброєнь і військової техніки планується витратити 3,25 мільярда євро, а в 2015-му – вже 3,1 мільярда євро. План скорочення військових витрат у найближчі три роки був розроблений апаратом прем’єр-міністра Італії Маріо Монті. У цілому, збільшення військового бюджету в 2013 році пояснюється лише необхідністю нівелювати різке скорочення оборонних витрат.

У рамках скорочення військових витрат в Італії планується провести реструктуризацію військового відомства, а також скоротити чисельність військовослужбовців. Зокрема, число військових в 2013 році знизиться на 2970 – до 177300 осіб.

На кошти оборонного бюджету в 2013 році планується здійснити закупівлю навчально-бойових літаків M-346 Master, винищувачів F-35 Lightning II і будівництво фрегатів проекту FREMM. Це довгострокові програми, що вимагають щорічного фінансування. В 2013 році на це планується витратити понад 300 мільйонів євро. Крім того, ще 75 мільйонів євро будуть витрачені на очищення від забруднення полігона Сальто-Ді-Квіра в Сардинії.

За даними SIPRI, військовий бюджет Італії (34,5 мільярди доларів в 2011 році) є 11-м за величиною у світі після Індії (46,8 мільярда доларів), Німеччини (46,7 мільярдів) і Бразилії (35,4 мільярда). Найбільші оборонні бюджети мають США, Китай і Росія. В 2011 році їх військові витрати склали 711, 143 і 71,9 мільярда доларів відповідно.

СПІВПРАЦЯ

Росія не відмовиться від участі в проекті телескопа “Інтеграл”

Росія не буде відмовлятися від участі в проекті рентгенівського телескопа “Інтеграл” навіть у разі успішного запуску “Спектра-РГ” в 2014 році, оскільки обсерваторія залишиться актуальним науковим інструментом ще як мінімум 10 років, вважає провідний науковий співробітник Інституту космічних досліджень, лауреат премії президента РФ в галузі науки та інновацій для молодих вчених Михайло Ревнівцев.

Запущений у 2002 році телескоп “Інтеграл” – спільний проект НАСА, Європейського космічного агентства (ЄКА) і Роскосмоса.

“Я думаю, що пріоритети, звичайно, поміняються (після запуску), тому що даних зі “Спектра-РГ” буде так багато, що потрібно буде спрямовувати всі сили саме туди”, – сказав Ревнівцев на прес-конференції в РІА “Новости”.

Разом з тим, Ревнівцев підкреслив, що “Інтеграл”, який на сьогодні є найбільш чутливою космічною обсерваторією в своєму діапазоні, зможе залишатися актуальним науковим інструментом ще як мінімум 10 років.

“Для “Інтеграла”, можливо, є сенс поміняти трохи стратегію спостережень ... кількість спостережень і цілей (тоді) буде менше, і з ними можна буде працювати”, – сказав представник ІКД.

Вчений підкреслив, що російська сторона не планує відмовлятися від 25% наглядового часу в проекті “Інтеграла” навіть у разі успішного запуску “Спектра-РГ”.

Обсерваторія “Спектр-РГ” призначена для створення повної карти неба в рентгенівському і гамма-діапазоні. Вчені зможуть виявити до 100 тисяч скупчень галактик, до трьох мільйонів нових ядер активних галактик, в центрі яких знаходяться надмасивні чорні діри і до 500 тисяч зірок у нашій Галактиці, активно випромінюючих і в рентгенівському діапазоні довжин хвиль. Запуск “Спектра-РГ” запланований на осінь 2014 року.

Російські астрофізики в жовтні 2012 року опублікували статтю, в якій за допомогою даних космічного телескопа “Інтеграл” довели, що залишок найновішої зірки 1987А у Великій Магеллановій хмарі отримує енергію завдяки термоядерній реакції за участю титану, передає РІА “Новости”.

ПЕРСПЕКТИВА

Роскосмос планує довести угруповання супутників ДЗЗ до 26 апаратів

Орбітальне угруповання супутників дистанційного зондування Землі (ДЗЗ) до 2020 року, згідно з планами, має складатися з 26 космічних апаратів, повідомив начальник управління технічної політики та якості Роскосмосу Михайло Хайлов.

“Найближчий запуск у нас буде в цьому році в кінці листопада, ми плануємо запустити супутник “Ресурс-П”, який повинен буде прийти на заміну іншому апарату ДЗЗ “Ресурс-ДК”. При цьому роздільна здатність на супутнику “Ресурс-ДК” була близько одного метра, а на “Ресурсі-П” буде вже 80 сантиметрів. Крім того, “Ресурс-П” працюватиме в семи спектральних діапазонах”, – сказав Хайлов, виступаючи на конференції “Сучасні проблеми дистанційного зондування Землі з космосу” в Москві.

Він повідомив, що запуск другого супутника “Ресурс-П” запланований на 2013 рік, третій апарат цієї серії планується запустити в 2016 році.

За його словами, в 2015 році на орбіті має функціонувати повноцінне угруповання гідрометеорологічних апаратів типу “Метеор-М”. Він нагадав, що перший супутник цієї серії був запущений в 2009 році, і зараз він функціонує на орбіті, до 2015 року таких супутників має бути чотири.

“Також ведуться роботи зі створення наступного покоління гідрометеорологічних супутників – “Метеор-МП”. Запуск першого супутника цієї серії планується на 2016 рік”, – зазначив Хайлов.

Він також розповів, що угруповання супутників серії “Електро-Л” в перспективі буде доведене до 3 апаратів. Зараз на орбіті функціонує один супутник цього типу.

“У 2013 році планується запустити другий супутник цієї серії, який буде працювати над Атлантичним океаном, а в 2015 році – третій супутник, він функціонуватиме над Тихим океаном. Всі космічні апарати законтрактовані”, – зазначив Хайлов.

За його словами, фахівці також ведуть роботи зі створення супутників наступного покоління серії “Електро-М”.

“У 2018 році планується запуск першого супутника цього типу, до 2020 року таких супутників буде три. Вони повинні будуть замінити апарати “Електро-Л”, – зауважив представник Роскосмосу.

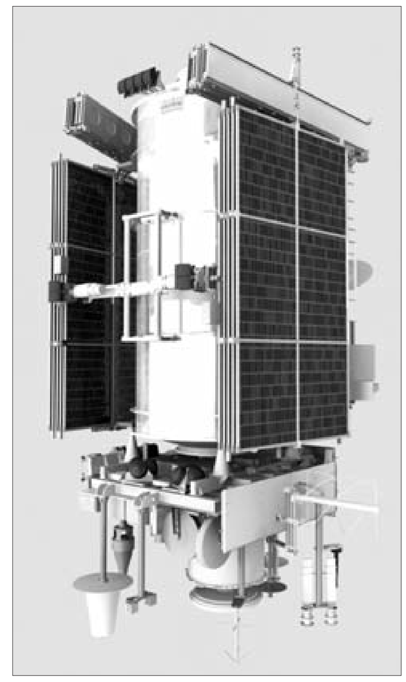
В рамках реалізації проекту “Артика” в 2015 році планується запустити перший з двох супутників “Артика-М”, другий буде запущений в 2016 році.

Хайлов також повідомив, що завершено льотні випробування російського супутника ДЗЗ “Канопус-В”, фахівці перейшли до його експлуатації.

“Другий супутник цього типу планується запустити в 2015 році, третій – в 2016 році”, – сказав Хайлов.

Він нагадав, що разом з цим апаратом був запущений ще один російський супутник ДЗЗ – МКА-ФКІ, який зараз працює на орбіті.

Він уточнив, що запуск другого супутника МКА-ФКІ запланований на

2013 рік, третього – на 2014 рік, четвертого – на 2015 рік. Всього на орбіті повинно бути чотири супутники цієї серії.

Крім того, в 2017 і 2018 рр. планується запустити два супутники типу “Картограф-ОЕ”.

Хайлов також повідомив, що до 2018 року повинні бути запущені супутники ДЗЗ “Обзор-Про” (чотири апарати) та “Обзор-Р” (два супутники).

“Запуск перших супутників тієї та іншої серії запланований на 2015 рік. До 2018 року будуть запущені ще три супутники “Обзор -О” і один – “Обзор -Р”. Апарати цих серій забезпечать повне покриття РФ за сім діб. Крім того, супутники будуть мати високу радіометричну точність “, – відмітив представник Роскосмосу, передає РІА “Новости”.

ВИПРОБУВАННЯ

КНДР випробовує ракетні двигуни

Військові КНДР проводять випробування ракетних двигунів. До такого висновку прийшли фахівці США і Південної Кореї, проаналізувавши дані з розвідувальних супутників, передає Росбалт.

На супутникових фотознімках чітко зафіксовані 34 баки для ракетного палива і вигоріла рослинність навколо стартового майданчика, з якої був здійснений невдалий запуск балістичної ракети “Инха-3” в квітні 2012 року. За даними фахівців, Пхеньян швидше за все зважиться на випробування нової ракети в першій половині 2013 року, передають інтернет-ЗМІ.

БУДНІ КОСМОСУ

“Зонд-ПП” через два-три місяці побудує карту солоності океанів Землі

Малий науковий супутник “Зонд-ПП” через два-три місяці збере достатньо даних, щоб скласти першу карту розподілу вологи по поверхні суші і рівня солоності океанів, повідомило РІА “Новости” джерело в ракетно-космічній галузі.

Апарат “Зонд-ПП” (МКА-ПН1), призначений для збирання даних про температуру і солоність поверхні океану, а також про температуру і вологість поверхневого шару на суші – перший в серії з п’яти малих наукових супутників, запущений в рамках програми МКА-ФКІ (малі космічні апарати для фундаментальних космічних досліджень). Ці апарати на базі створеної в НВО імені Лавочкіна платформи “Карат” несуть по одному науковому приладу і запускаються разом з великими “супутниками”.

“Зонд-ПП” з однойменним науковим приладом на борту був запущений 22 липня ракетою “Союз-ФГ” разом з чотирма іншими апаратами. СВЧ-радіометр “Зонд-ПП”, створений в Інституті радіотехніки і електроніки РАН (ІРЕ), “слухає” Землю на довжині хвилі 21 сантиметр. Оскільки власне радіовипромінювання планети залежить від електропровідності поверхневого шару, за зібраними приладом даними можна судити про солоність і температуру поверхні океану, про вологість і температуру на суші.

За словами джерела, апарат працює не безперервно, а сеансами приблизно по 20 хвилин. За цей час він встигає захопити смугу довжиною приблизно в чверть окружності Землі і шириною приблизно 300 кілометрів.

“Два-три місяці потрібно на обліт всієї планети, до кінця цього терміну фахівці, можливо, зможуть скласти карту розподілу солоності і вологості по поверхні Землі”, – сказав співрозмовник агентства, додавши, що поки супутник в основному досліджує регіон південної Атлантики.

Він зазначив, що прилад працює цілком нормально, в подальшому з його допомогою будуть виконуватися “замовлення” вчених з різних інститутів.

Як повідомлялося раніше, дані з “Зонда-ПП” будуть використовувати кліматологи для створення кліматичних моделей, зокрема моделей циркуляції океану. Інформація з апарата буде передаватися, зокрема, в Інститут океанології РАН, а також в науковий центр оперативного моніторингу Землі (НЦ ОМЗ).

Ariane 5 успішно стартувала з космодрому у Французькій Гвіані

ПУСКИ

Ракета Ariane 5 з двома телекомунікаційними супутниками успішно стартувала з європейського космодрому Куру у Французькій Гвіані, передає РІА “Новости”.

Через погані погодні умови старт був відкладений на добу.

Ракета, створена компанією Arianespace, вивела на геостаціонарну орбіту європейський супутник Eutelsat 21B, який буде забезпечувати передачу даних та надавати інші телекомунікаційні послуги для споживачів Європи, Близького Сходу, Африки та Центральної Азії.

Крім того, ракета вивела на геостаціонар бразильський апарат Star One C3, призначений для трансляції сигналу супутникового телебачення та забезпечення телефонного зв’язку в Бразилії та інших країнах Південної Америки.

Ракета через 28 хвилин після запуску вийшла на орбіту з апогеєм висотою 35,9 тисячі кілометрів і перигеєм 249,4 кілометра, після чого в самостійний політ відправилися Eutelsat 21B, а ще через п’ять хвилин – Star One C3.

ПЛАНИ

Саудівська Аравія має намір вивести на орбіту два супутники

Два штучних супутники з високоточною системою навігації, вироблені в Саудівській Аравії, будуть виведені на орбіту в найближчі кілька років.

“Мета запусків – зробити Саудівську Аравію провідним постачальником продуктів у сфері моніторингу Землі з космосу і створення інтерактивних карт”, – повідомив саудівський принц Турки бен Сауд аль-Сауд на минулій в Ер-Ріяді 25-й конференції Міжнародної асоціації дослідників космосу.

Принц Турки, що є віце-президентом Національного центру науки і технологій, наголосив, що завданням супутників SAUDISAT4 і GEO1 стануть наукові експерименти. Очікується, що запуски будуть зроблені з американського космодрому на мисі Канаверал в 2013 і 2015 роках.

Раніше 12 супутників зв’язку із Саудівської Аравії були виведені на орбіту російськими ракетами-носіями з космодрому Байконур у Казахстані.

За словами Турки аль-Сауда, згідно із прийнятою стратегією розвитку наукової галузі, (що передбачає і запуски супутників) до кінця 2020 року Саудівська Аравія “повинна стати лідером в науці, технологіях та інноваціях в Азії”. На ці плани, як зазначив принц, з бюджету королівства буде виділено понад 2 мільярди доларів, передає РІА “Новости”.

Одноокий ас, який став Героєм…

Воєнне лихоліття було багатим на появу особистостей, які своєю звитягою та надзвичайними подвигами заслужили честь належати до когорти тих, кого називають людьми унікальної долі. Серед таких, без перебільшень, надзвичайних українців – військовий льотчик капітан Іван Драченко, якому 15 листопада цього року виповнилося б 90 років. Надзвичайність життєвого подвигу цієї людини полягає в тому, що він спромігся стати Героєм Радянського Союзу, повним кавалером ордена Слави (а повних кавалерів цієї найбільшої солдатської нагороди, удостоєних Золотої Зірки, всього в історії було четверо!) та кавалером інших бойових нагород, маючи… одне око!..

Родом Іван Драченко з Київщини – з села Велика Севастянівка (нині – Христинівського району Черкаської області). Майбутній Герой ріс у звичайній селянській родині. Як і багато ровесників, які зростали у час звитяжних перемог сталінських соколів у небі Іспанії, мріяв стати льотчиком. Після закінчення школи Іван поїхав до міста на Неві, аби втілити дитячу мрію у життя. Там – навчання у Ленінградському аероклубі ОСОАВІАХІМ. А після нього – Тамбовська військова авіаційна школа пілотів, курсантом якої Іван Драченко став буквально напередодні війни – у квітні сорок першого.

То були часи надзвичайного духовного піднесення народу: всі, а тим більше – молодь, комсомольці, рвалися на фронт. Але було прийнято вольове і, як показав час, єдине правильне рішення: недоучок зі школи на фронт не випустили. Отож, у діючу армію молодий лейтенант Драченко потрапив лише влітку 1943 року. Втім, йому вистачило трохи більше року активної участі у бойових діях, аби стати справжнім Героєм і покрити своє ім'я невмирущою славою…

Під час битви на Курській дузі льотчик Драченко здійснив 21 бойовий виліт, під час яких знищив три танки, 20 автомобілів з боєприпасами та живою силою противника, чотири зенітних гармати, склад боєприпасів, а також до роти солдатів. Нагороджений орденом Червоної Зірки. А невдовзі – трагічний бойовий виліт, який, за всіма канонами льотної справи та лікарської практики, мав стати останнім…

14 серпня 1943 року в районі Харкова, під час уже 22 бойового вильоту, рятуючи командира полку, на штурмовику Іл-2 молодший лейтенант Іван Драченко таранив винищувач противника. Приземлився на парашуті. При тарані молодий офіцер був важко поранений, через що у несвідомому стані взятий в полон. У таборі під Полтавою його катували, вибили зуби й майже вибили понівечене ще в бою око. Тоді ж полонений радянський лікар зробив йому складну операцію, але праве око врятувати все ж не вдалося. Втім, Іван ні на жодну хвилину не полишав надії на порятунок, і ось у вересні 1943 року йому таки вдалося втекти і перейти лінію фронту. У двох словах це було так. Тікаючи від наступаючих радянських військ, німці поспіхом евакуювали табір. Машинами полонених офіцерів вивозили у західному напрямку. І ось вночі, коли колона вантажівок вирушила з табору, Іван Драченко разом із ще одним льотчиком придушили конвойного й втекли. А разом із ними – ще п'ятеро полонених.

Після тривалого лікування в московському госпіталі в березні 1944 року льотчик повернувся у свій полк. Про штучне скляне око, яке професор вставив йому замість вибитого, ніхто тоді так і не дізнався: ззовні його неможливо було відрізнити від справжнього, а професора Іван таки вблагав написати у документах: "Придатний для проходження подальшої служби у складі діючої армії".

Оскільки у медичних документах нічого не говорилося про втрату ока, Драченко почав знову літати. Зробив ще 34 бойових вильоти, знищивши 8 танків, 12 автомобілів, 2 зенітних батареї, склад боєприпасів, до роти солдатів противника. Нагороджений орденом Вітчизняної війни 1-го ступеня.

– Мені він про відсутність ока розповів одразу, – згадував пізніше друг Івана Драченка Герой Радянського Союзу Микола Кирток. – Я обіцяв зберігати цю таємницю та, як зможу, допомагати йому. Була в нас, наприклад, така далеко не всім зрозуміла тактика. Коли Драченко сідав, я йшов до посадкового "Т" та диригував його посадкою. Хтось не розумів, хтось списував це на те, що, мовляв, льотчик щойно повернувся з госпіталю, втратив навички пілотування… А невдовзі Іван став кращим повітряним розвідником. Його знав весь фронт…

6 квітня 1944 року під час вильоту на розвідку гвардії молодший лейтенант Іван Драченко був атакований п'ятьма німецькими винищувачами Fw-190. На сильно пошкодженому літаку він все ж зумів дотягнути до свого аеродрому і здійснити посадку. За привезені цінні розвіддані офіцер був нагороджений орденом Слави 3-го ступеня (наказ від 5 червня 1944 року № 68612).

А ще за два з половиною місяці, 26 червня 1944 року, гвардії молодший лейтенант Драченко вилетів на чолі пари на розвідку в район Ясс. При виконанні бойового завдання вступив у бій з німецькими винищувачами і відбив всі їхні атаки. Потім виконав штурмовку ешелону на залізничній станції Тузіра і з розвідувальною інформацією повернувся на свій аеродром. За цю бойову роботу льотчик був нагороджений орденом Слави 2-го ступеня (наказ від 5 вересня 1944 року № 3457).

Минуло трохи більше трьох місяців, і 7 жовтня 1944 року за 55 успішних бойових вильотів гвардії лейтенант Іван Драченко був нагороджений… знову орденом Слави 2-го ступеня!.. 26 листопада 1968 року його було перенагороджено орденом Слави 1-го ступеня (№ 3608).

До серпня 1944 року здійснив 100 бойових вильотів на розвідку, знищення живої сили і техніки противника. У 14-ти повітряних боях збив п'ять літаків противника.

Звання Героя Радянського Союзу з врученням ордена Леніна і медалі "Золота Зірка" (№ 4618) гвардії старшому лейтенанту Драченку Івану Григоровичу присвоєно Указом Президії Верховної Ради СРСР від 26 жовтня 1944 року.

Правда ж щодо відсутнього ока відкрилася вже на початку 1945 року. Якось, знаходячись на КП полку, Герой Радянського Союзу гвардії старший лейтенант Драченко протирав хустинкою праве око, а воно… невдовзі повернулося на 180 градусів!.. Хтось закричав: "Хлопці! Іван з глузду з'їхав!" Придивившись, льотчики побачили білу пляму під правою бровою Драченка. Він мусив у всьому зізнатися… У санчастині льотчика прискіпливо перевіряли. Потім у повітря з ним піднявся особисто заступник командира дивізії, аби перевірити техніку пілотування. А з землі за польотом спостерігав командир авіаційного корпусу. Коли літак приземлився, генерал Рязанов сказав командирові полку: "Якби б усі льотчики так літали! Нехай воює до Перемоги!"

Пізніше льотчик відзначився у Вісло-Одерській і Берлінській операціях, за що нагороджений орденом Червоного Прапора. Війну закінчив у військовому званні "капітан".

Командувач 2-ї Повітряної армії в роки Великої Вітчизняної війни Герой Радянського Союзу маршал авіації С.Красовський писав про Івана Драченка так: "Я знав багато талановитих повітряних бійців-штурмовиків, але Драченко відзначився особливою сміливістю, завзятістю, тактичною грамотністю, великою волею і стриманістю". Прославлений льотчик-штурмовик воював на Курській дузі, брав участь у визволенні України, Молдавії, Румунії, Польщі, Чехословаччини, а закінчив війну в переможеному Берліні. За 178 бойових вильотів Іван Драченко провів 124 повітряні бої, знищив 76 танків і бронетранспортерів, 37 артилерійських гармат, 17 крупнокаліберних спарених ерліконів, 654 автомобілі, 122 підводи з вантажем, 7 складів з боєприпасами та майном, 6 залізничних ешелонів, 18 дотів, розбив 4 мости, збив 5 і спалив 9 літаків на ворожих аеродромах, знищив до 1600 гітлерівців.

Після війни Герой Радянського Союзу гвардії капітан Іван Драченко вступив до Військово-повітряної академії, але в 1947 році за станом здоров'я був звільнений у запас. У 1953 році закінчив юридичний факультет Київського державного університету, потім аспірантуру. Працював директором школи робітничої молоді № 43, потім заступником директора Палацу культури "Україна" в Києві, а згодом і до останніх днів життя – в Академії наук України, у відділі трудових ресурсів. 17 листопада 1994 року, на 73 році життя, після важкої хвороби перестало битися серце легендарного льотчика-штурмовика.

Підготував Олексій Тригуб.

ДЕНЬ КАЛЕНДАРЯ

19-25 листопада

19 листопада 1900 р. *народився головний маршал авіації П.Ф.Жигарьов.*

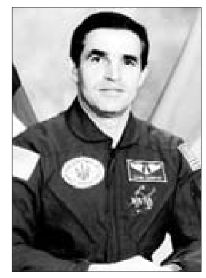
19 листопада 1900 р. *народився головний маршал авіації О.О.Новіков.*

19 листопада 1901 р. *народився конструктор РРД В.О.Вітка.*

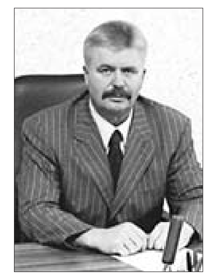
19 листопада 1932 р. *вперше відбувся політ літака ДМР-7. Пілотував його Ю.І.Піонтковський.*

19 листопада 1966 р. *було проведено випробування космічної гармати. Керував бельгієць Жеральд Бюлль, випробування проводилось з Бермудських островів, супергармата "вистрілила" супутником Martlet-2C на висоту 180 км. Це досягнення до цих пір не перевершене.*

19 листопада 1997 р. *на КК "Колумбія" у складі інтернаціонального екіпажу в космос полетів перший космонавт незалежної України Л.К.Каденюк.*

20 листопада 1958 р. *відбулося відкриття першої пасажирської вертолітної авіалінії за маршрутом Сімферополь – Ялта (вертольоти Мі-4).*

20 листопада 1959 р. *народився директор ДП "Львівський державний АРЗ" (ЛДАРЗ) О.М.Кравчук.*

20 листопада 1961 р. *створено ТОВ "Вінницький авіаційний завод".*

21 листопада 1906 р. *народився конструктор авіаційних кулеметів і гармат М.Є.Березін.*

21 листопада 1914 р. *здійснено перший в світі стратегічний груповий авіарейд (наліт літаків на ангари цепелінів у Фрідріхсхафені, Німеччина).*

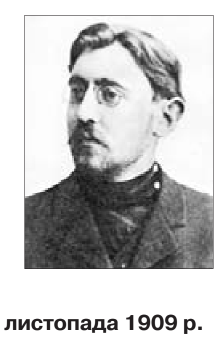
21 листопада 1951 р. *народився заслужений льотчик-випробувач М.В.Торохов.*

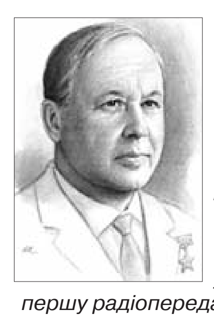
21 листопада 1987 р. *РН "Союз" здійснено запуск ВКК "Прогрес-33" для доставки витратних матеріалів на ОК "Мир".*

21 листопада 1989 р. *здійснено першу посадку дослідної машини Т10-2 (Су-27К) на палубу ВАКР "Адмірал Кузнєцов" вночі, В.Г.Пугачов.*

21 листопада 2003 р. *здійснив перший політ літак Ту-334, складений у цехах КиДАЗ "Авіант", екіпаж С.Борисова.*

22 листопада 1882 р. *народився публіцист і пропагандист ідей К.Е.Ціолковського Я.І.Перельман.*

22 листопада 1909 р. *народився авіаконструктор М.Л.Міль.*

22 листопада 1911 р. *у Петербурзі здійснено першу радіопередачу з літака на землю, Д.М.Сокольцов з "Фарман-IV", льотчик О.В.Панкратьєв.*

22 листопада 1957 р. *відбувся перший пуск протикорабельної ракети П-5 з підводного човна. Її конструктором було ОКБ В.М.Челомея, дальність запуску – 550 км.*

22 листопада в 1967 р. *відбулась спроба запуску безпілотного космічного корабля 7К-Л1 для польоту навколо місяця. Однак через 4 с після старту система безпеки носія відключила двигуни, і ракетоносій впав за 300 м від старту.*

ДЕНЬ КАЛЕНДАРЯ

19-25 листопада

22 листопада 1972 р. *здійснено перший вертикальний зліт ЛВЗП Як-36М (Як-38) з палуби корабля, М.С.Дексбах із ПКР "Москва".*

23 листопада 1903 р. *народився конструктор авіадвигунів, перший начальник ДКБ №478 (зараз – ЗМКБ "Прогрес") О.Г.Івченко.*

23 листопада 1954 р. *народився директор ДП "Запорізький державний авіаційний ремонтний завод "МіГремонт" С.А.Фурдило.*

23 листопада 1967 р. *з космодрому Плесецьк було запущено дере в Історії космонавтики СРСР Навігаційний супутник – "Космос-192".*

23 листопада 1972 р. *запущена четверта ракета Н1 (вир. 7Л) зі штатним ЛОК і макетом ЛК. В кінці активної ділянки на 107-й с польоту в хвостовому відсіку стався вибух, який перервав політ.*

23 листопада 1991 р. *здійснив перший політ одномісний дослідний літак "ФЛ-30", випущений ЗАТ "Авіафірма "Лілієнталь", льотчик-випробувач Василенко.*

23 листопада 2002 р. *відбувся старт МТКК Endeavour для доставки на МКС 6-ї основної експедиції з екіпажем.*

24 листопада 1910 р. *відкрилася Севастопольська офіцерська школа авіації (згодом – Качинська).*

24 листопада 1931 р. *народився головний конструктор ЗМКБ "Прогрес" Л.І.Мартиненко.*

24 листопада 1966 р. *на бойове чергування поставлено перші полки, оснащені "легкою" ампулізованою МБР 8К84 у ШПУ ОС.*

24 листопада 1977 р. *було створено Допоміжну силову установку ТА-12, підприємство НПП "Аеросила".*

24 листопада 2002 р. *в США було запущено багаторазовий транспортний космічний корабель "Індевор".*

25 листопада 1874 р. *народився інженер-артилерист і ракетник І.П.Граве.*

25 листопада 1914 р. *народився Головнокомандувач РВСП (1972-1985) В.Ф.Тулубко.*

25 листопада 1933 р. *здійснено запуск першої радянської ракети "ГІРД-Х" конструкції С.П.Корольова з РРД "10" конструкції Ф.А.Цандера.*

25 листопада 1936 р. *народився заслужений льотчик-випробувач І.М.Євдокімов.*

25 листопада 1946 р. *народився штурман-випробувач ДКБ Антонова В.С.Спасібо.*

25 листопада 1948 р. *народився заслужений льотчик-випробувач Л.Д.Лобас.*

25 листопада 1986 р. *здійснив перший політ вертоліт радіолокаційного спостереження Ка-31, В.П.Журавльов.*

25 листопада 1992 р. *засновано авіакомпанію "Міжнародні авіалінії України".*

На грани ядерной катастрофы. 1962 год – Карибский кризис.

Продовження. Початок в №42.

Ни командование частей, ни личный состав не знали, куда их перебросят и для каких целей. Вопросу проведения комплекса мероприятий по скрытности подготовки операции и переброски войск придавалось исключительно важное значение. С целью дезинформации готовился справочный материал по Индонезии, Египту, Индии, Кубе... Забегая вперед, отметим, что спецслужбы США так и не смогли получить информацию о подготовке и осуществлении морского перехода ракетной дивизии на Кубу. Бывший Министр обороны США Р.Макнамара на конференции в Гаване в 1992 году сообщил, что по американским данным на Кубе находилось 10-12 тысяч советских военнослужащих, а цифра 43 тысячи для них явилась открытием. Они также не обнаружили два полка фронтовых крылатых ракет и три дивизиона ракет "Луна" ...

Всего для доставки личного состава и техники 51-й ракетной дивизии от мест дислокации до портов отправления понадобилось 111 эшелонов (7171 вагон). А для переброски дивизии за океан потребовалось 35 судов... Но это далеко не все. Надо было доставить на противоположную точку земного шара 50874 человек личного состава и до 3000 человек гражданского персонала; необходимо было перевезти свыше 230000 тонн материально-технических средств. Ведь перебрасывались десятки других соединений и частей, тысячи единиц техники и вооружения. Для этого потребовалось 86 судов, которым пришлось совершить 183 рейса. А всего для перевозки грузов и личного состава было задействовано 21 тысяча железнодорожных вагонов. Эту огромную нагрузку принял железнодорожный транспорт Украины, Белоруссии и Прибалтики... Позже А.Микоян утверждал, что "только на транспорт мы израсходовали 20 миллионов долларов".

Генерал армии А.Грибков вспоминает: "Быстрая и организованная подготовка войск к отправке принесла свои плоды, и это дало основание доложить 7 июля Н.Хрущеву о готовности Министерства обороны по реализации плана "Анадырь".

Первым самолетом 10 июля 1962 года на Кубу прибыли офицеры и генералы Группы. Многие генералы и офицеры, переодетые в гражданскую одежду, были доставлены на Кубу пассажирскими судами. Большинство солдат, сержантов и офицеров перевозились вместе с боевой техникой в трюмах (твиндеках), где оборудовались 3-ярусные нары. Перевозка личного состава в трюмах сухогрузов была одним из важнейших элементов скрытия от иностранных разведок. Ракетные полки, а также другие соединения и части, уходя из мест постоянной дислокации к портам погрузки, совершали маневр по железной дороге вглубь страны, а уж затем в морские порты для погрузки на суда.

Дислокацию 51-й ракетной дивизии обеспечивали следующие суда морского флота СССР: "Адмирал Нахимов", "Омск", "Дивногорск", "Сергей Белкин", "Аносов", "Александровск", "Альметьевск", "Алапаевск", "Гагарин", "Братск", "Николаевск", "Ленинский Комсомол", "Курчатов", "Ползунов", "Черняховск" , "Мичуринск", "Любинск", "Оренбург", "Пугачев", "Победа", "Грузия", "Балтика", "Кура", "Алма-Ата", "Беловодск", "Полтава", "Латвия", "Хабаровск", "Металлург Бардин", "Кимовск", "Индигирка".

Первым в море с личным составом и техникой 51-й РД 5 августа покинуло Севастополь судно "Омск" . С выходом судов за пределы Европы, корабли брали курс к Южной Африке, а у экватора, с разрешения центра, вскрывались пакеты №1 и №2, в которых определялись маршруты и порты разгрузки. Здесь же находился справочный материал по Кубе, который выдавался личному составу. Такие пакеты имелись у каждого капитана теплохода или сухогруза, а вскрыть их надлежало совместно с начальником воинского эшелона. Вложенный внутри письменный приказ требовал: при прочтении и уяснении содержания документ уничтожить.

Переход морем осуществлялся на протяжении 15-20 суток, летом в сильную жару. Условия пребывания личного состава в трюмах были исключительно тяжелыми. Люди страдали от невыносимой жары, высокой влажности воздуха и жажды. Выход на палубу разрешался только ночью. Днем температура воздуха достигала 50°С. Люки твиндеков накрывали брезентом и воздух подавали по системе вентиляции. Пища подавалась два раза в сутки в ночное время...

Переход через Атлантический океан уже, сам по себе, был подвигом, но он оставил у людей тяжелые воспоминания. Во время перехода личный состав был одет в гражданскую одежду, а с прибытием на Кубу переодевался в военную форму кубинской армии.

Первые советские корабли с техникой и личным составом начали прибывать на остров в последние пять дней июля 1962 года, а в августе это был уже своеобразный конвейер: одни подходили, разгружались и уходили, а под разгрузку становились другие. Для разгрузки были выбраны следующие порты: Гавана, Мариэль, Матансас, Кабаньяс, Баия-Онда, Ла-Исабела, Нуэвитас, Никаро, Касильда, Сьенфуэгос, Сантьяго-де-Куба.

Ядерные заряды доставлялись на Кубу в трюмах "Индигирки".

В операции "Анадырь" принимали участие соединение ядерно-технических войск Резерва Верховного главного командования (РГВК) и ядерно-технические войска видов Вооруженных Сил: ремонтно-технические базы (РТБ) и подвижные ремонтно-технические базы (ПРТБ).

Для обеспечения оперативной маскировки, соблюдения секретности, особенно ядерной безопасности, исключения несанкционированных действий с ядерным оружием РТБ и ПРТБ следовали из мест постоянной дислокации к назначенным районам размещения на Кубе из разных портов на Черном и Балтийском морях вместе с частями боевого применения ядерного оружия. Они перебрасывались в штатном составе с положенным специальным и технологическим оборудованием, транспортными средствами, вооружением, запасами материальных ресурсов для обеспечения всех видов технического обслуживания в течение 2-3 лет без пополнения извне.

В августе 1962 года на специальном поезде ядерно-технические войска доставили в Североморск шесть ядерных зарядов РДС-3 авиационного типа якобы для испытаний...

Эти заряды последними грузились на корабль – торгово-экспедиционное судно "Индигирка", в трюмах которого уже находилось большое количество ящиков с ядерными зарядами разных типов. Для сопровождения груза из специалистов ядерно-технических войск была сформирована группа из 10 человек. По окончании погрузки зарядов на верхнюю палубу для маскировки была поставлена сельскохозяйственная техника, а на носу судна чисто символическая охрана: 57-миллиметровая пушка. Подробности проводившейся операции "Анадырь" не знали даже представители КГБ, сопровождавшие группы. Они только присутствовали при вскрытии конвертов с документами в открытом море, где сообщалось о конечном пункте назначения. Позже участники этого перехода вспоминали, что у капитана вместе с координатами места назначения в конверте находилась особая инструкция, в которой предписывалось, что в случае возникновения непредвиденных ситуаций корабль должен быть уничтожен: еще в порту специальная группа заминировала судно. "Индигирку" сопровождали советские подводные лодки...

С подходом к Кубе над судном все чаще стали появляться американские самолеты-разведчики, пролетающие на бреющей высоте... 4 октября судно зашло в порт Мариэль, что в 30 км от Гаваны. Днем с палубы были сняты сельскохозяйственные машины, а ночью началась выгрузка зарядов, которая продолжалась несколько ночей. Объем работ был достаточно большим и крайне ответственным. На "Индигирке" было доставлено свыше 160 ядерных зарядов, в их числе боеголовки к ракетам "Р-12" и "Р-14", к ракетам "Луна", 80 зарядов для фронтовых крылатых ракет, 6 ядерных авиабомб и 4 морские мины. Выгрузку осуществляли советские солдаты из сухопутных частей и сами офицеры, сопровождавшие ядерные заряды. Тем временем водолазы тщательно осматривали днище корабля: нет ли там "сюрпризов" – магнитных мин.

Место работ было оцеплено двойным пикетом: в первом, внешнем, несли службу кубинские солдаты, во внутреннем – советские... Возникла непредвиденная ситуация с приемом и хранением ядерных зарядов. Что касается ракетчиков, то у них все уже было подготовлено – и носители, и места хранения. Трудности возникли с ядерными зарядами для авиации: самолеты на Кубу еще не были доставлены и передать груз было некому. Приняли решение временно разместить "груз" и группу сопровождения на даче бывшего кубинского диктатора Батисты, которая находилась недалеко на побережье. Как хранилище для ядерных зарядов использовали... деревянный сарайчик...

Головотяпство? Возможно, ведь тогда на Кубе было много диверсантов, и могло произойти все что угодно: от диверсионных актов до похищения зарядов. Надо благодарить Господа Бога – американцы не знали, что на самом побережье практически без охраны лежат шесть ядерных зарядов. Охрану территории дачи Батисты чисто символически осуществлял караул – 15 кубинских солдат с автоматами...

Забегая вперед, отметим, что после настоятельных требований офицеров, сопровождавших ядерные заряды, усилить охрану "груза" было принято решение перевезти их в одну из "лисьих нор" – сквозные тоннели в холме, которые раньше использовались как склады. Они были забетонированы, но не имели ворот. Из-за того, что тоннели были узкими, использовать технику не удалось, и двухтонные контейнеры с ядерными зарядами втаскивали вручную.

Начался наиболее ответственный этап ядерно-технического обеспечения операции "Анадырь", цель которого заключалась в тщательной проверке боезарядов при помощи измерительной техники и средств обслуживания с последующим приведением в состояние хранения и готовности к выдачи для боевого применения. Причем в подземных хранилищах и защищенных сооружениях температура воздуха не опускалась ниже +25 град. С. Влажность более 80%. Между тем, при температуре 20 град. С могла нарушиться физическая настройка ядерного устройства. Только благодаря применению комнатных кондиционеров или ящиков со льдом, производство которого хорошо налажено на Кубе, удалось решить проблему...

А тем временем ситуация вокруг Кубы еще более обострилась. На остров прибыли девять самолетов, которые могли нести ядерное оружие. И только они успели "проскочить", как американцы полностью блокировали Кубу. Собственно, возможно, что самолеты и стали одной из причин обострения ситуации. До того американцы предполагали, что Советский Союз разместил на острове ядерное оружие, но доказать этого не могли. А когда прибыли бомбардировщики, все стало ясно... Дело в том, что самолеты Ил-28 были достаточно больших размеров, их везли прямо на верхней палубе. Что, естественно, не могло быть незамеченным. Американцы предъявили ультиматум...

Далі буде.

Ігор Чичкань. Людмила Кошелєва.
Матеріал до друку підготував
Володимир Алєксєєв.

Микола Азаров упевнений, що з Інтернету можна отримати правдиву картину стану в країні

Прем'єр-міністр Микола Азаров вважає важливим спілкування з громадянами через інтернет. Про це він сказав під час відвідування урядового контактного центру, повідомляє кореспондент IT Expert.

"Моя робота в мережі з людьми говорить про те, що це надзвичайно важливий канал зворотної інформації, по якому ми отримуємо абсолютно щиру, абсолютно правдиву інформацію про ситуацію у нас в країні", – сказав прем'єр. Він додав, що офіційна статистика іноді не здатна передати з повною точністю реальну ситуацію в країні.

Прем'єр підкреслив, що контактний центр також приступив до прийому звернень громадян не тільки по телефону, але і через інтернет. Микола Азаров також нагадав, що в останні роки уряд працює над впровадженням "електронного уряду", що дозволить до мінімуму звести зволікання з обробкою звернень громадян.

Нагадаємо, що на початку 2012 року Кабмін затвердив положення про Національну систему опрацювання звернень до органів виконавчої влади. Національна система – це система контактних центрів, телефонних гарячих ліній, довідкових телефонних служб органів виконавчої влади, які за допомогою засобів телекомунікацій забезпечують за принципом "єдиного вікна" оперативний розгляд звернень громадян, підприємств, установ та організацій, фізичних осіб-підприємців, органів місцевого самоврядування.

Прем'єр запропонував створити інтернет-музей пам'яті Великої Вітчизняної

Прем'єр-міністр України Микола Азаров ініціює створення інтернет-музею пам'яті Великої Вітчизняної війни. Про це він заявив під час відвідування Музею історії Києва з нагоди Дня визволення столиці від фашистських загарбників, повідомляє ITExpertco з посиланням на департамент інформаційної та комунікацій з громадськістю Секретаріату КМУ.

За словами Глави Уряду, у створенні експозицій Музею пам'яті Великої Вітчизняної війни в Інтернеті зможуть взяти участь користувачі мережі, всі, хто може поділитися історичними документами та спогадами про героїчне минуле. "Немає нічого більш цінного, як спогади реальних учасників війни: солдатів, лейтенантів, командирів взводів, рот. Цінними є архівні документи, фотографії, листи і т.д.", – наголосив Микола Азаров.

Українська "Вікіпедія" – перша в світі за зростанням популярності

За підсумками жовтня 2012-го, українська "Вікіпедія" вперше подолала рубіж в 60 млн переглянутих за місяць сторінок (62,2 млн) і за темпом зростання популярності стала першою в світі серед 30 найбільш відвідуваних "Вікіпедій" (+ 42% до жовтня 2011 р.), випередивши арабську та китайську версії.

Українська "Вікіпедія" також вперше увійшла до числа 19 найбільш популярних у світі за кількістю переглянутих сторінок. Це на чотири щаблі вище, ніж у жовтні 2011 р. До цих пір українська "Вікіпедія" займала в світовому рейтингу популярності тільки 20-е місце – в грудні 2011 р. і в квітні 2012 р.

Юрій Перогanич, член-правління і виконавчий директор ТОВ "Вікімедіа – Україна", вважає, що такі високі досягнення стали результатом швидкого зростання в проникненні Інтернету ефективної діяльності компанії "Вікімедіа – Україна" з просування та популяризації "Вікіпедії", а головне – незгасимої пасіонарності редакторів української "Вікіпедії", які безоплатно жертвують своїм часом і знаннями, створюючи нові і розширюючи існуючі статті у вільній енциклопедії, яку відредагувати може кожен.

У США працюють над створенням інтелектуальної системи передбачення злочинів

Агентство передових оборонних дослідницьких проектів США (Defense Advanced Research Projects Agency – DARPA) працює над проектом, який призначений для виявлення "можливих" злочинів. Про це повідомляє forbes.

Проект називається Cognitive Engine і являє собою систему штучного інтелекту, призначеного для аналізу відеопотоку великого об'єму і виявлення в ньому людей з потенційно небезпечною поведінкою. Фактично йдеться про розпізнавання образів, визначення об'єктів і порівняння їх поведінки з якимись поведінковими шаблонами, які визнаються системою як благонадійні і які не потребують уваги поліції або подібних служб.

Людина залишила сумку в публічному місці? Людина тримає руку в кишені, в якій явно щось лежить? Хтось у чорному камуфляжі і з великим рюкзаком виходить з туалету? Подібні ознаки потенційного злочину будуть розпізнані системою, яка відреагує відповідним чином, і спецслужби зможуть вжити "попереджувальних заходів".

Рішення Cognitive Engine буде засновано на техніці об'ємної візуалізації (volume visualization) і іншій розробці DARPA під назвою Extended Activity Reasoning system (EAR), яка може навчатися як на своєму особистому досвіді, так і грунтуючись на заданих людиною правилах та характеристиках.

Банківська картка MasterCard з клавіатурою і дисплеєм

Банківські картки, які вже досить широко увійшли в життя сучасної людини, являють собою лише пластиковий прямокутник з нанесеними на нього цифрами. Тим не менш, вже в найближчому майбутньому платіжний засіб можуть оснастити новими технологіями. Так, компанія MasterCard показала інтерактивну банківську картку Display Card, презентація якої пройшла в Сінгапурі.

Нова картка може бути як кредитною, так і дебетовою. Платіжний засіб обладнано 12-кнопковою сенсорною клавіатурою і мініатюрним LCD-дисплеєм, завдяки чому власник картки може самостійно вводити одноразовий пароль при оплаті якогось товару чи послуги. Крім того, в майбутньому на екран можна буде виводити і додаткову інформацію, включаючи поточний баланс і останні транзакції. За своїми параметрами Display Card не відрізняється від звичайної банківської карти, а тому її можна використовувати в банкоматах або при оплаті товарів на касі.

Як зазначають самі розробники, інтерактивна картка Display Card може зробити революцію в банківській справі, оскільки при її використанні відпадає вся необхідність у використанні складних систем безпеки. Новий платіжний засіб буде доступним вже на початку наступного року.

TechJet Dragonfly: робот-бабка

Дослідники Технологічного інституту Джорджії (Georgia Institute of Technology) розробили робота-бабку, який може поміститися в долоні. Пристрій, іменований TechJet Dragonfly, вміє літати і парити в повітрі, як і належить крилатій комасі. Як відзначають самі творці, сфера застосування робота дуже широка: він може бути використаний, наприклад, для аерофотозйомки, ігри або шпигунства.

На реалізацію проекту TechJet Dragonfly Військово-повітряні сили США виділили один мільйон доларів. Дослідники відзначили, що бабка була обрана тому, що комаха володіє агресивною манерою польоту, високою швидкістю і маневреністю. Робот обладнаний 20 датчиками, вбудованим модулем Wi-Fi, чотирма аеродинамічними крилами, безщіткoвими двигунами і літій-полімерним акумулятором на 250 мАг, що забезпечує час польоту протягом 25-30 хвилин. Важить пристрій всього 25 г.

Управління TechJet Dragonfly може здійснюватися як з комп'ютера, так і зі смартфона, що працює під керуванням мобільної операційної системи iOS або Android (відповідні додатки вже доступні в App Store і Google Play). Робот-бабка вже доступний на Indiegogo за ціною 99 доларів. Розробники також пропонують придбати більш швидку і потужну версію TechJet Dragonfly за 179 доларів, а комплект з декількох роботів обійдеться в $ 799.

Українці використовують мобільний Інтернет для перевірки e-mail, інтернет-пошуку і спілкування в соцмережах

Близько 30% українців заходить в Інтернет за допомогою мобільних пристроїв, при чому вік найактивніших користувачів мобільного інтернету – 20-29 років, а більшість з них проживає або в селах (де немає інших альтернатив входу в Інтернет), або у великих населених пунктах (де вже сформувалася культура портативного інтернет-серфінгу і використання мобільних сервісів). Про це повідомляє Content-Review.com з посиланням на GFK Ukraine.

Мобільним інтернетом українці користуються як вдома, так і на роботі, в більшості випадків заходячи в глобальну мережу через сервіс мобільного оператора, а не "WiFi". Серед найбільш популярних пристроїв заходу в мережу – Nokia, Samsung, Sony Ericsson, HTC, iPhone. Операційні системи – Android, Symbian, Windows Mobile. Серед них кількість мобільних телефонів, смартфонів з клавіатурою і смартфонів з тачскріном ділиться на 3 рівні частини. Кількість планшетних ПК помітно відстає.

Метою заходу в Інтернет є найчастіше перевірка email, інтернет-пошук, соціальні мережі, погода та новини. 81% мобільних онлайн-юзерів здійснює пошукові запити, з них 35% шукає конкретні товари і бренди, а 28% хочуть довідатися про ціни на товари та послуги. При цьому більшість брендів не має мобільної версії сайту.

За результатами опитування планшети залишаються більш бажаним подарунком на Різдво ніж ПК

Сайт PriceGrabber організував опитування на тему "Що б ви хотіли отримати як різдвяний подарунок – персональний комп'ютер або планшет?" Дослідження проводилося з 24 жовтня по 1 листопада серед майже 1500 американських онлайн-покупців. Більшість респондентів, а саме 59%, віддали перевагу другому варіанту, повідомляє DailyComm.

Коли їх запитали, які саме планшети вони бажали б в подарунок, 63% заявили, що хотіли б повнорозмірну версію iPad, а 24% – більш компактний iPad mini. Планшети інших виробників також не залишилися без уваги. Так, 22% респондентів PriceGrabber мріють про Samsung Galaxy Note Tab, а 20% сподіваються, що їм подарують Amazon Kindle Fire HD. Ще 13% згадали про фірмові планшети Microsoft Surface, що недавно вийшли.

Бюджетний планшет Vision від компанії Fly вже в продажу

У продажу з'явився перший планшетний комп'ютер Vision від компанії Fly. Новинка працює під управлінням мобільної операційної системи Google Android версії 2.2, а також надає користувачеві велику кількість встановлених додатків, які дають можливість для спілкування, перегляду відео, розробки та управління контентом, роботи в інтернеті.

Планшетник має досить невелику вагу і розміри – 350 грамів при габаритах 195 Ч 120х12 мм. Дисплей нового планшета від Fly складає 7 дюймів і підтримує відео в HD якості.

Планшетник оснащується процесором Rockchip 2818 працює на частоті 600 МГц, ОЗУ об'ємом 256 Мб, вбудованою пам'яттю 4 Гб, слотом для карт пам'яті формату Micro Secure Digital (до 16 Гб), вбудованим динаміком, аудіороз'ємом 3,5 мм, а також підтримує бездротовий зв'язок Wi-Fi. Акумуляторна батарея гарантує автономну роботу протягом 6 годин.

З програм, встановлених на планшеті, можна назвати: Office Suite (пакети програм MicrosoftOffice), Google Maps, YouTube, Google Talk, Gmail, SPB TV (утиліта для перегляду телевізійних каналів з допомогою WiFi з'єднання), FBreader (утиліта для перегляду електронних файлів). Крім цього є також програми для спілкування LiveJournal, Twitter, Facebook, Mail.ru, а також сервіси Яндекса.

Планшет представлений в чорному і білому виконаннях.

Новинка від компанії Fly вийшла цікавою, головним чином в силу комплекту встановленого ПЗ і невисокої ціни. Слабкою стороною пристрою може виявитися не найпотужніший за нинішніми мірками процесор і досить скромний обсяг оперативної пам'яті.

Сторінку підготував Сергій Фурдик.

ШАХИ

Турнір пам'яті відкриває таланти, а талантам – перспективи

В Лубнах, що на Полтавщині, відбувся II Всеукраїнський шаховий турнір пам'яті видатного шахіста Віктора Мурашова. Порадував факт, що разом з кращими шахістами Полтавської, Львівської, Харківської, Донецької та Чернігівської областей у турнірі взяв участь старший лейтенант Валерій Курочкін, старший технік групи енергетичного забезпечення спеціальної інженерної служби військової частини А1356.

В напружених партіях з шістьома майстрами спорту України та "колегами"-співшукачами офіцер став єдиним "молодим" шахістом, якому вдалось здобути 5 очок з 9 можливих та виконати норму майстра спорту України.

Варто додати, що старший лейтенант Валерій Курочкін двічі ставав чемпіоном Збройних Сил України в особистому заліку в 2009 та 2012 роках. А в 2012-му став чемпіоном в командному заліку у складі команди Повітряних Сил Збройних Сил України.

Завдяки участі в турнірі, офіцер, крім звання "майстер спорту України" та призового фонду, здобув запрошення на участь у всеукраїнському шаховому турнірі та налагодив дружні зв'язки з провідними гравцями з інших областей України.

Довідка.

Віктор Іванович Мурашов народився 4 листопада 1923 року у м. Лубни Полтавської області. Шахами захоплювався ще з дитинства. Не оминула В.Мурашова і Велика Вітчизняна – брав участь у бойових діях, має нагороди. Після війни прийшов на службу в Лубенський вузол зв'язку, де і пропрацював майже все життя. У 1947 році став чемпіоном Лубен з шахів, а в наступному – чемпіоном Полтавської області. Свій високий клас підтверджував сімнадцять років поспіль. В.Мурашов постійно брав участь в першостях України з шахів, мав титул судді республіканської категорії, а також був суддею змагань всесоюзного масштабу.

Зв'язківці Полтавщини свято шанують пам'ять свого земляка і колеги, щорічно влаштовують шахові турніри його пам'яті.

Олександр Олехнович.
"Крила України".

ТРАНСФЕР

"Інтер" та "Шахтар" готують шокуючий трансфер на 30 млн

За інформацією авторитетного італійського видання "Tuttosport", президент міланського "Інтера" Массімо Моратті готовий відпустити голландського півзахисника Уеслі Снейдера заради того, щоб вже цієї зими на "Джузеппе Меацца" прийшов хавбек "Шахтаря" Вілліан.

Конкурентами міланців в боротьбі за Вілліана є "Челсі", але поки ті ще в роздумах, "Інтер" уже готовий викласти 30 мільйонів євро, які хоче за свого лідера український клуб.

На рахунку бразильця – чотири забиті м'ячі і сім гольових передач (у Снейдера – два м'ячі і п'ять передач в 11 матчах) з початку сезону у всіх змаганнях, але особливо вражаюче він зіграв проти "Ювентуса" та "Челсі" в Лізі чемпіонів.

Уеслі Снейдер ніяк не може набрати форму після "Євро-2012", що викликає багато дискусій на Апеннінах. "Манчестер Юнайтед" і "Анжі" нещодавно заявили про свій інтерес до голландця, але сума, яку міланці зможуть отримати за 29-річного гравця, безсумнівно, нижча ніж за Вілліана.

ТЕНІС

Українка Еліна Світоліна виграла турнір в Індії

Українка Еліна Світоліна стала переможницею турніру серії Challenger в Пуні (Індія), призовий фонд якого становить 125 тисяч доларів.

У фіналі українська тенісистка, посіяна під сьомим номером, за 1 годину 19 хвилин обіграла п'яту ракетку турніру 42-річну японку Кіміко Дате-Крумм: 6:2 6:3. На рахунку українки 6 ейсів і три подвійні помилки. Додамо, що досвідчена японська тенісистка займала четвертий рядок у світовій класифікації в кінці 1995 року.

Для українки, яка раніше виграла чотири титули Міжнародної тенісної федерації (ITF), це перший титул на турнірах WTA. Харків'янка отримає 160 рейтингових очок і 20 000 призових.

Завдяки цьому успіху, Еліна увійшла в число 120 найсильніших тенісисток планети.

СПОРТИВНА ГІМНАСТИКА

Найкращий український гімнаст Микола Куксенков буде виступати за Росію?

Перший номер чоловічої збірної України зі спортивної гімнастики Микола Куксенков прийняв рішення виступати за національну команду Росії. Про це повідомила державний тренер російської збірної Валентина Родіоненко.

Куксенков на Олімпійських іграх в Лондоні зупинився за крок від медалі в абсолютній першості. Також він успішно виступив у командному багатоборстві, в якому українці посіли четверте місце. Російська команда показала 6-й результат.

"У Миколи коріння – з Владимира. Тут у нього багато родичів. Місяць тому він приїжджав до нас і сказав, що хоче переїхати до Росії. Зараз це питання у стадії вирішення", – сказала у телефонній розмові Родіоненко.

На думку тренера, питання зі зміною громадянства Куксенкова має вирішитися в найближчі два місяці.

"Оскільки він член національної збірної України, ми йому сказали, щоб він узяв відповідне відкріплення від федерації та олімпійського комітету. Інших проблем бути не повинно, ми його із задоволенням приймемо в команду – це дуже сильний гімнаст. Думаю, що в нашу команду він увіллється дуже добре, і проблем з українською федерацією не виникне. Нам би, звичайно, не хотілося, щоб перехід супроводжувався якимись скандалами", – розповіла державний тренер російської національної збірної.

ФУТБОЛ

Шевченко дасть відповідь найближчим часом

Легенді збірної України сподобався шанс очолити збірну України.

Екс-капітан збірної України, володар "Золотого м'яча" Андрій Шевченко задоволений пропозицією президента Федерації футболу України Анатолія Конькова стати головним тренером національної збірної країни, але рішення поки не прийняв.

"Так, президент Федерації футболу України Анатолій Дмитрович Коньков запропонував мені обійняти посаду головного тренера збірної України", – сказав Шевченко.

Він пояснив: "Дуже приємно усвідомлювати, що мене розцінюють як гідного кандидата на цю відповідальну і почесну посаду, ввіряючи долю головної команди країни в розпал відбіркового турніру чемпіонату світу-2014. Розуміючи всю серйозність ситуації, я попросив час на роздуми. Свою відповідь на пропозицію Федерації футболу я оголошу найближчим часом".

Як повідомлялося, 12 листопада стало відомо, що президент ФФУ Коньков прийняв рішення запросити на пост головного тренера збірної України Шевченко. За словами президента ФФУ, футболіст взяв час на роздуми після такої пропозиції.

Пост головного тренера збірної став вакантним після згоди Олега Блохіна очолити ФК "Динамо" (Київ) в кінці вересня 2012 року. Рішення про призначення повинен прийняти виконком федерації.

ХОКЕЙ

Україна – Польща – 5:1. Перший бар`єр на Сочі подолано

Збірна України з хокею виграла перший передкваліфікаційний турнір на Олімпійські ігри в Сочі-2014. Після легких перемог над Іспанією та Естонією українці у вирішальному матчі з рахунком 5:1 розгромили команду Польщі.

У першому періоді збірна України змусила понервувати власних уболівальників, які заповнили київський Палац спорту. Спочатку після помилки нашого воротаря Напненка поляки вийшли вперед, а через кілька хвилин був вилучений за грубий фол досвідчений гравець Матерухін. Українці мали п`ять хвилин вистояти в меншості. Вистояли, а в кінцівці першого періоду зрівняв рахунок влучним кидком Люткевич.

У другому періоді Побєдонсцев та Квітченко зробили рахунок 3:1, а в завершальній 20-хвилинці розгром поляків довершили шайби Варламова та Касянчука.

Тепер збірна України буде змагатися у головному кваліфікаційному турнірі до Сочі, який пройде в лютому наступного року.

БОКС

У бою з Кличком по голові Ваха потопталися 14 слонів

Маріуш Вах показав неймовірну стійкість і протримався всі 12 раундів. Володимир Кличко, як і очікувалося, переміг Маріуша Ваха.

Але от як це було, передбачили не багато. Польський супертяж зумів не тільки вистояти всю 12-раундову дистанцію, він і шукав щастя в атаці і в кінці 5 раунду навіть зловив Володимира непростим ударом, після чого намагався добити чемпіона біля канатів. До цього, на щастя, не дійшло, і далі Кличко не розслаблявся і планував завершувати бій десь у 8 раунді. Але не вдалося, і в підсумку – перемога за очками, щоправда, найпереконливіша – 120-107, 120-107, 119-109.

Перед початком бою Володимиру навіть дав настанову Сильвестр Сталлоне. Поєдинок мав нерв, і хоча різниця в класі була велика, Маріуш Вах заслужив повагу своєю стійкістю.

Вже в 2 раунді продзвенів тривожний дзвіночок, коли ледь не пройшов хороший зустрічний удар від Ваха, після чого поляк спробував швидко скористатися цим моментом. А в цілому перші раунди пройшли під тотальним контролем Кличка. Володимир спокійно пробивав захист Ваха джебом лівої і правим прямим, і з 1-го раунду взагалі можна було подумати, що цей противник, як говорив Шерлок Холмс, "на одну трубку".

Німецька газета Bild порахувала тоннаж отриманих Вахом ударів від Володимира Кличка. За розрахунками видання, він становить 27 тонн, що приблизно дорівнює вазі 14 слонів.

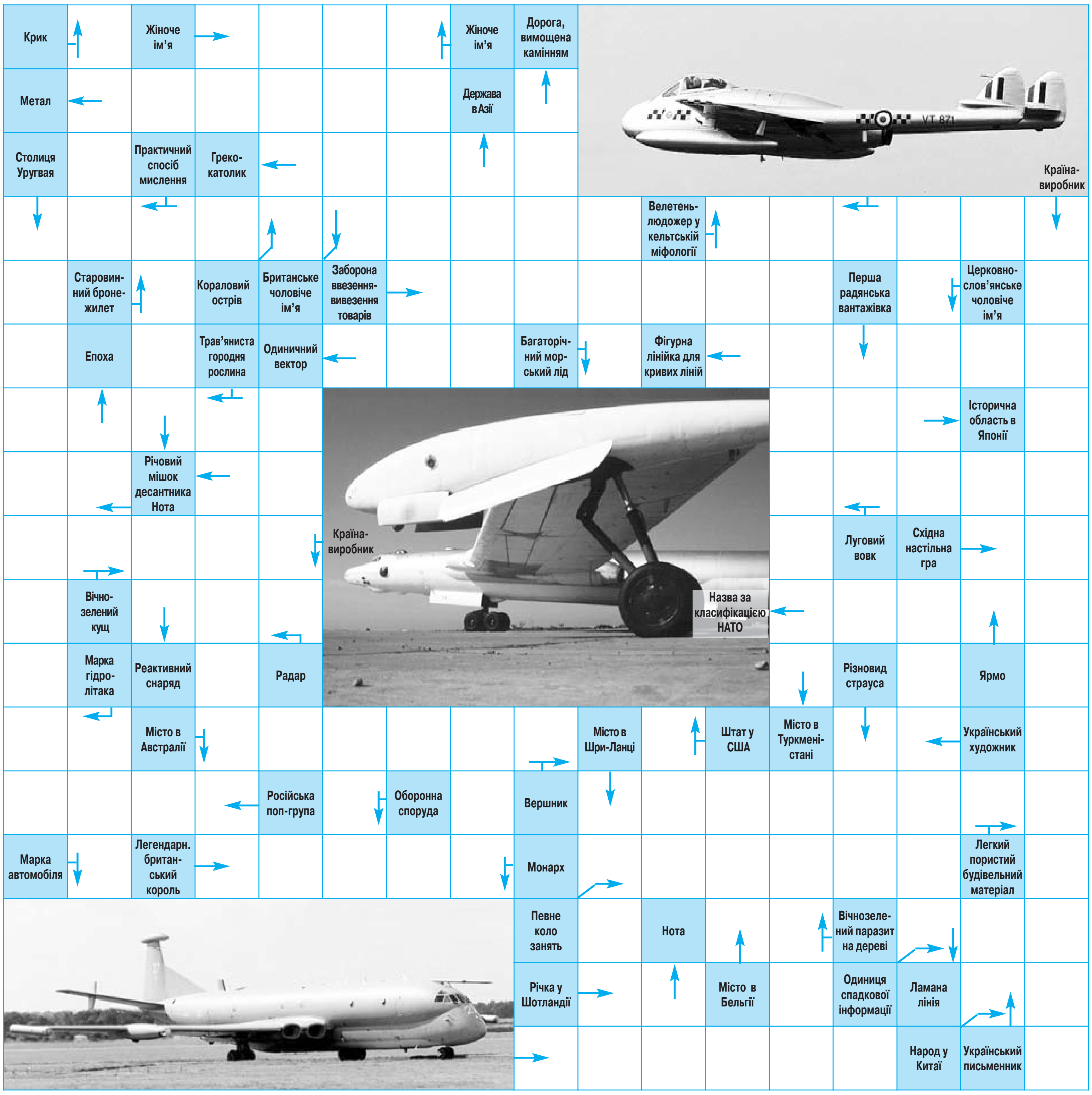
При підрахунках враховувалося, що всього Володимир завдав 425 ударів: 310 лівою (середня сила удару приблизно дорівнює 50 кг) і 115 правою (100 кг).

ЗАСНОВНИК:
МІНІСТЕРСТВО ОБОРОНИ УКРАЇНИ
Свідоцтво про державну реєстрацію видання: КВ 17301-6071ПР від 17.12.2010 р.
Передплатний індекс 22242.
Газета видається з 27.08.1999 р.
ВІДДРУКОВАНО У
ТОВ "Прес Корпорейшн Лімітед".
м.Вінниця, вул. Чехова, 12 А,
тел. (0432) 55-63-97

КОНТАКТИ:
21007 м. Вінниця,
вул. Червоноармійська, 105
тел: 067-587-02-96,
0432-59-62-26,
факс: 0432-59-60-48
Електронна адреса:
krula_ukr@ps.mil.gov.ua
krula_ukr@ukr.net

Дизайн та верстка:
С. Клименко, Н. Ярмілко.
Літературний редактор: О. Уретій.
Черговий по номеру: О. Олехнович.
Перший редактор
Сергій Свєнцицький.
Тир. 3400 (на місяць) Зам. № 122242.
ГОЛОВНИЙ РЕДАКТОР
М. ПОПЛАВСЬКИЙ

ВІДПОВІДІ НА СКАНВОРД В № 46

СУДОКУ

		8		5	3			
5				6	2			
		3	7		9		8	
	6	2					9	
	1			3			7	
	8					6	3	
	5		3		6	9		
			2	8				4
			5	9		3		

АВТОДРОМ

Opel представив кабріолет Cascada

Минулого місяця, вже традиційно для більшості автовиробників, в мережі Інтернет відбувся офіційний дебют нового чотиримісного кабріолета Opel Cascada, який вже у березні наступного року з'явиться у європейських дилерів. Після Ampera, Mokka і Adam це вже четверта нова модель, представлена німецьким брендом цього року.

Із цією моделлю Опель виходить за рамки компактного сегмента й входить на територію середньорозмірних автомобілів. Довжина кабріолета дорівнює 4697 мм, ширина – 1840 мм, що говорить нам про більшу довжину, ніж у ж Audi A5 (на 71 мм) чи BMW 3-series (на 85 мм).

Новинка використовує модифіковану платформу від Astra. Відтак, її колісна база стала довшою на 71 мм, а ширина передньої й задньої колії більшою на 56 і 70 мм відповідно, ніж в Astra Twin Top. Розробники стверджують, що незважаючи на суттєво більші габарити Каскади, ніж в останнього кабріолета, він на 43% жорсткіше на скручування й на 10% більш стійкий до вигинів.

Передню підвіску Cascada отримала від 325-сильної Insignia OPC, позаду – нерозрізний міст. Усі комплектації можуть бути оснащені адаптивною підвіскою Flexride, а діаметр коліс можна обрати від 18 до 20 дюймів. На відміну від кабріолета Астра, на Каскаді застосували не дорогий металевий дах, а більш дешевий із тканини. Три її шари повинні допомагати акустиці й теплоізоляції. Дах відкривається за 17 секунд на швидкості до 48 км/год. Коли дах опущений, об'єм багажника рівний 280 л, якщо ж піднятий – 350 л.

У моторній лінійці – новий бензиновий 1,6-літровий SIDI Turbo ECOTEC, здатний продукувати 170 к.с. На початку цей двигун пропонуватиметься із 6-ступінчастим "автоматом". Базовим стане 1,4-літровий бензиновий турбірований агрегат потужністю 140 к.с. Також буде і дволітровий дизельний мотор на 165 к.с.

Підготував Сергій Клименко. "Крила України".

ЦІКАВО

У Франції вручено дві найбільш престижні літературні премії

7 листопада в Парижі назвали лауреата Ґонкурівської премії. Ним став, як повідомляє Українська правда, Жером Феррарі з романом "Проповідь на падіння Риму".

Жером Феррарі отримав символічні 10 євро премії. Варто зазначити, що рішення членів журі зовсім не було одноголосним: переможець отримав 5 з 9 голосів. Решта проголосовали за романфаворит критиків "Чума і холера" Патріка Девілля.

Роман-переможець оперує складними зіставленнями різних світів. Дія відбувається в корсиканському містечку, куди повертаються після навчання на філософському факультеті двоє, що вірять у "найкращий зі світів". Їхні ідеї та ідеали стикаються з жорсткими фактами реальності. Головною чеснотою роману критики називають багатий і "темний" стиль. Зрештою, яким ще може бути роман, де персонажі, за словами самого автора, "відкривають, що світи теж помирають".

Одразу після вручення Ґонкурівської премії літературні критики вручили анти-ґонкур – премію Ренодо. Її лауреат завжди відрізняється від улюбленця "Ґонкурівської академії". Саме тому часто, про всяк випадок, журі вибирає двох гіпотетичних лауреатів.

7 листопада премію Ренодо отримала письменниця руандійського походження (з племені тутсі) Сколастік Мукасонга за роман "Нільський Нотр-Дам" (Scholastique Mukasonga "Notre-Dame du Nil"). Головна інтрига полягає в тому, що цього роману не було в короткому списку фіналістів премії.

Тобто нагородження, можливо, стало справжньою несподіванкою і для критиків, і для письменниці, і для видавця. Переможниця отримала 6 з 10 голосів членів журі. Роман "Нільський Нотр-Дам" важко назвати фаворитом читачів. На даний момент він продався накладом всього 4 тисячі примірників. Це мізерно мало для французького книговидавничого ринку.

Звісно, після отримання Ренодо наклади письменниці суттєво зростуть. Роман "Нільський Нотр-Дам" присвячений становленню влади хуту в Руанді.

Варто згадати, що вся родина письменниці загинула під час геноциду 1994 року. В своєму романі Сколастік Мукасонга наново переживає складний історичний момент, але в мікрокосмі. Таким мікрокосмом стає художній світ школи-інтернату для дівчат "Нільський Нотр-Дам", куди крапля за краплею проникають дискримінаційні ідеї. Це історія-прелюдія до початку геноциду в Руанді.

Підготувала Оксана Уретій. "Крила України".